Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورمبنۍ ټولګه

غوټۍ اوږېده

(افسانې)

لیکوال : ګل رسول ایلمَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

پیل کوم په نامه د الله چې ډېر مهربانه او بخښونکے دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاپ ټول حقوق د لیکونکي په حق کښې خوندي دي

Disclaimer

This is a work of fiction. Names, characters, businesses, places, events, locales, and incidents are either the products of the author's imagination or used in a fictitious manner. Any resemblance to actual persons, living or dead, or actual events is purely coincidental.

یاد ګیرنه

د دې افسانو ټول کردارونه فرضي دي که کوم کردار یا کومه واقعه د چا د کردار یا د ژوند د ربښتني واقعې سره مناسبت لري نو دا به قطعاً یو اتفاق وي ځکه چې لیکوال د ټولنې خبرې کوي د ذات نهٔ....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندګلو

کتاب نوم	----------------	غوټۍ اورژېده
لیکونکی	----------------	ګل رسول ایلمؔ
رابطه نمبر	----------------	**03449507275**
اي میل	----------------	***mukhlis.gul.rasoolkhan@gmail.com***
اشاعت	----------------	اکتوبر **2021**ء
کمپوزر	----------------	ګل رسول ایلمؔ
بیه	----------------	**250** روپۍ
شمېر	----------------	پینځۀ سوه
پروف ریډنګ	----------------	همایون غزلؔ
د چاپ ځائے	----------------	عامر پرنټ اینډ پبلشرز، پېښور

aamirprint2010@gmail.com
0300-9019499

د مونډلو درکونه

* حماد بک سنټر امیر افضل خان پلازه مېن بازار بټخېله
* پښتو اکېډیمي کتاب پلورنځائے پېښور پوهنتون
* سدیس بک ډپو مېن بازار منډا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټېوون

د هغه چا په نوم چې ټول عمر ئې زما په نوم فخر کړے دے او
زهٔ ئې دُنیا او پهٔ اخیرت د خپل سرتاج ګڼلے یم -

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالي

* د پښتو د افسانې او شعر لوئې نوم (لائق زاده لائق) صيب ته چې زما اوستاذ دے او زما ئې پۀ ډېر اخلاص سره رهنمائي کړې ده -
* زما خوږ يار همايون غزل صيب ته چې پۀ ما ډېر ګران دے -
* هغه چاته چې د پښتون او پښتو ژبې سره مينه کوي -

پۀ درناوي
ګل رسول ايلمؔ
کوز دير بخت بلنده خادګزئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

❖ د ګل رسول ایلم افسانې 10
❖ غوټۍ اوروژېده یؤ تاثر 15
❖ شلمه صدۍ او پښتو افسانه 17
❖ ګل رسول ایلم او افسانه 20
❖ د ګُل رسول ایلم " غوټۍ اوروژېده" 21
❖ دا قیصې 23
❖ د ایلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې 24
❖ خپلې خبرې 28
1) نیمګړے ارمان 31
2) حوالات 37
3) دوه بجې 42
4) بدل 49
5) غوټۍ اوروژېده 53
6) قاري صیب 57
7) د ټوپک شپېلۍ 61
8) قلم 68
9) خندا کهٔ ژړا 74
10) رحم 80

(c) ketabton.com: The Digital Library

11) د مینې کور 83
12) لوې سړے 87
13) تش لاس 92
14) زهر 95
15) تمّنا 97
16) جرم 99
17) چغې 102
18) درې بنې 105
19) ننداره 109
20) څادر 111

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګل رسول ایلم افسانې

دا د افسانې دور دے، کۀ اردو ادب دے، کۀ نړیوال ادب او کۀ پښتو ادب، خو په منثور ادب کښې غالب رجحان او مېلان د افسانې په لورې دے ، هم دغه وجه ده چې دومره قلیل وخت کښې افسانه د خپل عروج تر بامه رسېدلې ده او د هغې نه هم په بره د تللو کوشش کوي، او په دغه کاوش کښې تر ډېره حده کامیابه او کامرانه هم ښکاري، ددې د کامیابۍ یو بل راز دا هم دے چې د افسانې لمن ډېره فراخه او وسیع ده، عهد به عهد دغه لمن خپل فراخوالي له نور هم وسعت ورکوي او د افسانه نګار او تخلیق کار نه د نوؤ نوؤ تجربو، قسمونو، قیصو، او د نوؤ موضوعاتو غوښتنه کوي، نوي نوي څیزونه په ځان کښې جذب کوي او دغه عمل لا مخ په وړاندې روان دے، هر څو کۀ زمونږ د پښتو ادب افسانه هم د نړۍ د دغه نورو ژبو د ادب د افسانه نګارۍ سره په دغه سفر کښې شامله ده او د دغه زغل (Race) برخه ده، خو په دغه مقابله کښې لږه کمزورې هم ښکاري، د هغې وجه دا ده چې زمونږ پښتو افسانه چې له کومه راؤچته شوې وه او له ځان سره یې څۀ راؤړي وو زمونږ افسانه نګارو دا د هغه ځایه نۀ خوځوله ، هم په هغه ځائے باندې ساکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او جامد ولاړه وه، خو ولې کۀ مونږ وګورو نو د دې په نسبت د دغه نورو ژبو افسانه لالچې وه او ده هم دغه وجه ده چې د ارتقاء په سفر کښې ډېره مخ په وړاندې لاړه، خو دا د پښتو افسانې خوش قسمتي وه چې کله پښتو افسانه د اروابښاد طاهر افریدي صیب لاسو له راغله، نو هغوي پښتو افسانه د نوؤ رجحاناتو سره مخ کړه او دغه شان زمونږ افسانه وځلېده او هغه جمود یې مات کړو ـ نن سبا ښاغلے فاروق سرور د پښتو افسانې سر څنه کوي ـ پښتو افسانه یې نوؤ موضوعاتو او رجحاناتو سره اشنا کړه ـ اروابښاد طاهر افریدي چې د علامتي افسانې کومه ابتداء کړې وه فاروق سرور په دغه لړ کښې پښتو افسانه د عروج تر بامه ورسوله ـ پښتو افسانه ئې د علامت نه هو څو قدمه وړاندې د تجرید په لور ګامزن کړه ـ هغه وخت لرې نۀ دے چې پښتو افسانه د نړیوالې افسانې سره په یو صف کښې څنګ په څنګ ودرېږي ـ

پښتو ادب کښې د افسانې په لوري د نوي کهول دغه زیات مېلان او رجحان یو نېک شګون دے خو ورسره مونږ له پکار دي چې مونږه د موضوعاتو او رجحاناتو په لړ کښې د جمود ښکار نۀ شو او مونږ خپله افسانه د نوؤ نوؤ رجحاناتو سره مخ کړو نۀ دا چې هم هغه زوړ امام او زړې تراوې ـ یو بهترینه لار دا هم ده چې مونږ وخت په وخت د پښتو افسانې د نړیوال ادب د افسانو سره یوه تقابلي جاج هم اخلو، دغه جاج په دې بنیاد هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضروري دے چې زمونږ افسانه هم د دغه ژبو راکړے شوې تحفه ده او دا لازمه خبره ده چې کوم ځائے د یو څیز بنیاد او اصل وي د هغې د معیار مرکز به هم هغه ځائے وي ـ پروفېسر ډاکټر حنیف خلیل صیب په خپل کتاب" پشتو زبان و ادب کی تاریخ "کښې لیکي چې:

"پشتو میں افسانہ نگاری کی روایت کو ہم چند استثنائی مثالوں سے قطع نظر، انگریزی اور اردو ادب کی ہی دین سمجھتے ہیں "

بهر حال دغه تقابلي جاج اخستل به زمونږ افسانې دپاره د تحرک سبب ګرځي او مونږ ته به د افسانې د نوؤ غوښتنو اندازه هم کېږي ـ

ګل رسول ایلم د نوي کهول یو نمائنده شاعر او ادیب دے ـ ډېر فعال، متحرک او خواري کښ لیکوال دے ـ موصوف سره زما تر اوسه مخ په مخ لیدل نۀ دي شوي بلکې د سوشل میډیا په ذریعه مو پېژندګلي شوې ده او هم دغه زمونږ د تعلق او تړون ځانګړې حواله ده ـ ګل رسول ایلم د څۀ مودې راهسې افسانه لیکي او اوس ئې د " غوټۍ ورژېده " په نوم خپلو لوستونکو ته وړاندې کوي چې په منثور ادب او بالخصوص قیصه ایز ادب کښې یوه ښۀ او ګټوره اضافه ده ـ د موصوف دغه افسانې هم روایتي افسانې دي ـ دا خو ښکاره خبره ده چې یو لیکوال او تخلیق کار چې د کومې خاؤرې او وطن سره نسبت او تړون لري، په هغۀ به د هغه روایاتو او کلتور اثر ضرور وي، او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه اثر د هغهٔ په تخلیق کښې څرګندېږي، څکه چې یو ادیب هغه څهٔ بیانوي، د هغه څهٔ ترجماني کوي څهٔ چې هغه په خپله تولنه کښې ویني ګوري ـ لکه یو مغربي نقاد آرنلډ وائي چې ادب د ژوند تنقید دے ـ نو خبره د اثر اخستو ده ـ بیا په افسانه کښې د دغه اثر نه زیاته قیصه متاثره کېږي او څنې نقادان په افسانه کښې د ټولو نه اهم څیز هم قیصه ګڼي ـ

پروفېسر ډاکټر حنیف خلیل لیکي چې:

"فکشن اور خصوصی طور پر افسانہ میں قصہ (Tale) شہ رگ کی حیثیت رکھتا ہے "

بنیادي خبره دا ده چې زمونږ موصوف د دې افسانو لیکوال هم د پښتني خاوري یو زیرک لیکوال دے او زمونږ اکثرو پښتنو افسانه نګارو په خپلو افسانو کښې د پښتني روایاتو او پښتني ټولنې ترجماني کړې ده، نو زمونږ د نن شاه زلمي ګل رسول ایلم هم دغه روایت برقرار ساتلے دے ، دوي هم په خپلو افسانو کښې د خپل ژوند او ټولنې لیدلې کتلې نشېب او فراز، تجربات او مشاهدات او طبقاتي کشمکش ډېر په مؤثر انداز کښې بیان کړے دے ، د دوي افسانې د سوچه، ساهو او پښتني روایاتو نهٔ صرف زړهٔ راښکونکې ترجماني ده بلکې د دغه ټولنې ژوندي جاړن تصویرونه دي هم دغه وجه ده چې دغه اثر د دوي په افسانو غالب دے او له دغه اثره یې قیصه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

متاثره ده ځکه چې د دوي د افسانو اکثر قيصې د پښتني روایاتو نه ډکې دي او د پښتني معاشرې سره تړلې قيصې دوي د خپلو افسانو د ملا تير ګرځولے دے ۔ دا شاه زلمے په خپله خاوره بې کچه مئېن دے د خپلې ټولنې د اصلاح او د اولس د educateکولو په غرض ئې قلم په ګوتو کښې نيولے دے او د دغه مقصد د حاصلولو دپاره يې د افسانې غوندې موثره ميډيم ځان دپاره غوره کړے دے۔ دا ټولې افسانې وخت په وخت زما له نظره تېرې شوې دي ځکه نو زۀ دلته په افسانو د بحث نه ډډه کوم او نېغ په نېغه لوستونکې دې افسانو لوستو ته رابلم او بس دومره به اووايم چې

" خدا کرے زور قلم اور زیادہ "

په درناوي
واجد ودان خليل
کوزه پشتخره پېښور
۱۱ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اوړژېده يؤ تاثر

کۀ نۀ وي نۀ وي نو څۀ دپاسه سل کاله ئې کېږي چې پښتو افسانې خپل سفر شروع کړے دے او ښۀ پۀ آب و تاب مخ پۀ وړاندې روانه ده او پۀ خپله لمن کښې نوې نوې مشاهدې، تجربې او فکري پراختيا رانغاړي او د پښتو ادب پۀ جولۍ کښې ئې ځايوي ـ پۀ اول اول کښې به اوږدې اوږدې افسانې ليکلے شوې چې قيصه به ئې پۀ خوند خوند د انجام پۀ لوري زغلېده بيا يؤ وخت راغے چې علامتي او تجريدي افسانې مخې ته راغلې او بيا ورپسې مختصرې او څنې ډېرې مختصرې او لنډې افسانې هم اوليکلے شوې ټولې پۀ خپل خپل ځائے ښې او د قدر وړ دي خو چې څومره خوند او مزه پۀ د افسانې پۀ قيصه ايز او بيانيه اسلوب کښې موجوده ده نو هغه خوند او مزه پۀ بله (علامتي او تجريدي) افسانه کښې نشته ـ د افسانې پۀ دې سفر کښې د ځلمو ليکوالو برخه درنه هم ده او پوره هم ده ـ

ګڼو ځلمو د خپلې مطالعې پۀ اثر کښې افسانې ليکلي دي او ښې ئې ليکلي دي کم از کم زۀ ئې د مقدار او معيار دواړو نه مطمئن يم ـ پۀ دې ځلمو کښې ښاغلے ګُل رسول ايلم هم شامل دے چې د خپلو افسانو مجموعه ئې" غوټۍ اوړژېده "تياره کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ـ ما ئې تولې افسانې ؤلوستې چې لنډې او اوږدې دواړه قسمه افسانې پکښې شته ـ کوم لوازمات چې د ادب اُستاذانو د يوې افسانې دپاره ټاکلي دي نو دې ځلمي ګُل رسول ايلم د هغې په رڼا کښې خپلې افسانې تر خپل وس پورې د معيار په تله تللې دي ـ تر ډېره حده پورې ئې کوښښ کړے دے چې بې ځايه طوالت اونۀ لري او د مطلب خبرې پۀ ډېره سوچه اسانه، عام فهمه او روزمره اسلوب کښې راغونډې کړې دي چې افسون هم لري، تجسُس هم لري او انجام ئې هم فکر ژن دے قارې پۀ حيرت کښې پرېباسي ـ

دا د ګُل رسول ايلم کتاب تولې ټالې شل افسانې لري او زياتره ورې افسانې دي چې زمونږ ځنې ليکوالان ملګري ورته "افسانچې "وائي خو بهرحال ښۀ کوښښ دے چې د ګُل رسول ايلم صيب ارادې پخې وي او افسانې ليکلو ته ئې فکر وي نو اُميد کېدے شي چې پۀ راروان وخت کښې د افسانې يو معتبر ليکوال اوګرځي انشاءالله ـ زۀ داد ورکووم او دُعاګو يم چې تل دې برياليے وي فکر ئې تاند غواړم ـ مننه

پروفېسر ډاکټر اسلم تاثير اپريدے

۷ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلمه صدۍ او پښتو افسانه

د ښاغلي ګل رسول ایلمؒ د افسانو ټولګه غوټۍ اورژېده یو نظر........ لائق زاده لائق

پښتو ادب په شلمې صدۍ کښې ډېر رنګونه بدل کړۀ .د دې نه وړاندې د کلاسیکي دور نومونه په شمار دي د دې وجه دا ده چې پښتانۀ د قبائیلي شخړو سره مخ وو او د تاله واله وحدت په وجه قلم ته اوزګار نۀ وو چې چا لکه د خوشحال بابا د پلار نیکۀ د مغلو دربار نیولے وو هغوي د کتاب قلم سره اشنا وو او یا بزرګانو ، صوفیانو د خپل مسلک مطابق په توره او قلم سره د پښتو ژبې خدمت کولو۔

خو شلمې صدۍ پښتو ته ډېر څۀ ورکړۀ .... د پښتو د افسانې بابا راحت زاخیلي .... د غزل بابا حمزه شینواري .... لوې خیړنکار افضل رضا لوې هنر مند خیال محمد لوې استاد رفیق شینواري .... لوې ډاکټر رحمان لوې سترګه ور صاحب زاده عبدالقیوم خان او داسې نورد شلمې صدۍ دغه لویو خلقو بیا نور لوې خلق پیدا کړۀ چا چې دا خاوره دا منطقه ډېره غني کړه.دغه شان شلمې صدۍ د خدائي خدمتګارو قربانۍ هم اولیدې او افغانستان ته د روسیانو راتګ هم ...... دې صدۍ د هاغه قام پرستو مخونه هم اولیدل چې پښتو او غېرتونه ئې ډالرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرڅ کړل او د کال 1893 د معاهدې ياد ئې بيا تازه کړو .د شلمې اخري لسيزو پهٔ دې خاورې لمبې بلې کړې د ګوندونو پهٔ نامه ډېرو چا خپل جيبونه ډک کړهٔ .چا چې پهٔ ټول عمر کښې کابل نهٔ وو ليدلے هغوي د پېسو پهٔ خاطر اروپا ته اوتختيدل دې ټولو حلاتو د دې خاورې زهنونه او هنرونه ډېر متاثره کړهٔ چې د پښتو شاعرۍ ته بغاوت راغے او افسانه سلګو اونيوه د زيتون بانو،ګل افضل خان ،ارباب رشيدعلي خان او قلندر مومند د کلاسک دور نه اوس پښتنه افسانه راوتې ده .... اوس زيات ليکوال الميې ليکي ستاسو په لاسونو کښې د افسانو دغه ټولګه "غوټې اوږړپده" هم د ځلمي ليکوال ښاغلي ګل رسول ايلمؒ د ژوند الميې دي چې د خپل عنوان پهٔ غيره کښې هر څهٔ کښې ئې هر څهٔ خوندي کړي دي د ژوبل ژوبل لفظونو پهٔ هنداره کښې د ايلمؒ تصوير واضحه جوړېږي .... هغه يو حساس او درديدلے زړهٔ لري پخپله هم د يو ازغن ژوند سره مخ دے خو د حوصلې" ايلم" دے۔

د افسانو ژبه ئې ساده او روانه ده .... هغه د خپلو ټولو افسانو کردارونه ګېر چاپيره ويني او هُم دا د يو ښهٔ افسانه نګار کمال دے د ښاغلي ايلمؒ محرومې هم د هغه سره خبرې کوي خو دے د دغه محرومو نه د تختيدو لارې لټوي....... اختصار، تجسس او کلائمکس د يوې افسانې حسن دے او ايلم جان پهٔ دغه راز پوهه دے۔

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ پوهېږم چې پۀ راتلونکي وخت کښې به د ګل رسول ایلمؒ مشاهده سېوا کیږي او چرته چرته چې" غوټۍ رژیږي " نو ایلم جان به پرې نورې ساندې وائي.

سترګې ئې غرېږي خو څۀ نۀ وینې
داسې د ړندو پۀ ښار کښې اوسمه

لائق زاده لائق صیب
پخوانے ډایریکټر
راډیو پاکستان اسلام اباد
و پرائیویټ سیکټري وفاقي
وزارت امور کشمیر
صحت،ریلویز و پاپولیشن
ویلفئیرز اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل رسول ایلم او افسانه

"غوټۍ اورژېده " د ګل رسول ایلم صیب د افسانو مجموعه ده منم چې افسانې مختصرې دي خو په تول پوره دي .دا ځوان فکره لیکوال ډېر معیاري لیک کوي هسې خو افسانې ډېرو لیکوالانو لیکلې دي خو افسانه لیکل د هر لیکوال د وس کار نۀ دے ګل رسول ایلم صیب چې کومې افسانې لیکلې دي د خپل فکر مطابق ئې ډېرې ښې لیکلې دي .د معنې پۀ لحاظ برابر دي د لوستونکو مینه پرې ماتیږي او مبصرین ځان پله پخپله مائله کوي اُمید لرم چې راتلونکي وخت کښې به لیکوال نورې هُم ښۀ معیاري افسانې لیکي۔

زۀ پۀ دغه زیار ګل رسول ایلم صیب ته ډېر داد او ډاډ ورکوم چې پۀ دومره کم عمرۍ کښې ئې داسې جوت قدم پورته کړو۔ ډېره مننه

پۀ ډېر درناوي

سلیم منور اشتنغر چارسده

۲۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګُل رسول ایلم "غوټۍ اورږېده"

پهٔ داسې وخت کښې چې هر يؤ ځلمے او پېغله شاعرۍ
پسې ليونۍ ده يؤ ځوان داسې هم دے چې د افسانې مېدان ته
ئې را دانګلي دي ـ او د ګڼ شمېر افسانو خالق هم جوړ شوے
دے ـ چې ګُل رسول ايلم ماته د خپل کتاب پهٔ حقله اووئيل نو د
حېرانتيا سره سره زهٔ خوشحاله هم شوم ـ زما د خوشحالۍ واحد
وجهه د يو ځوان د ادب پهٔ مېدان کښې نثر او پهٔ نثر کښې
افسانه ځان د پاره ټاکل وو ـ ځنګه چې ادب لويه پراخه سينه لري
دغسې افسانه هم خپل ډېر رنګونه لري ـ زمونږ د افسانې پهٔ
تاريخ کښې زاخيلي صيب نه تر نورالامين يوسفزي صيب او د
سيده بشرىٰ بېګم المعروف س ب ب نه واخله تر تاج ختټکې،
زيتون بانو ، سلمىٰ شاهين پورې ګڼ شمېر افسانه نګاران مونږ
وينو ـ او زما خپل مېدان نثر او پهٔ نثر کښې افسانه او ناول پاتې
شوي دي نو زما خوشحالي پهٔ ځائے وه ـ دا پهٔ خپل ځائے ډېر د
وياړ مقام دے چې نثر ته اوس د ځوان کهول مخه ده ـ تحقيق،
ناول، افسانه پرمختګ کوي لګيا دے او د پښتو ژبې جولۍ د
قيمتي پنګو نه ډکېږي ـ او پهٔ دغه پنګه کښې د غوټۍ اوربژېده
پهٔ نوم يوه بله قيمتي ډالۍ واچولې شوه ـ زهٔ پهٔ دې زيار او کار
ايلم ته مبارکي ورکوم ـ خو پورې چې د ګُل رسول ايلم د افسانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د معيار تعلق دے نو د يؤ ځوان پۀ حېث د هغۀ سوچ هوائي نۀ دے ـ ايلم د خپل قلم نه د هغۀ د فکر او سوچ دردونه د معاشرې ځيني ناولي اړخونه، څۀ تراخه حقيقتونه پۀ ډاګه کړي دي ـ هغه د خپلې ټولنې دغه اړخونه پۀ ګوته کوي هم او لوستونکے ځان سره د کردارونو د تګ پۀ لار بوځي هم ـ زما پۀ خيال د يؤ ليکونکي دا غټه کاميابي وي او پۀ دغې کښې ګُل رسول ايلم کامياب شوے دے ـ

زۀ پۀ دے بنکُلي کتاب دے ځوان ته مبارکي هم ورکوم او دا هيله لرم چې د افسانې دا سفر به خپل منطقي انجام ته ارو مرو رسوي ـ د وخت او عمر سره انسان کښې عقل راځي ، شعور پخېږي او د ليک توان زياتېږي ـ پۀ نظر کښې وسعت پېدا کېږي او سوچ فراخه کېږي نو زۀ دا پهۀ يقين سره وئيلے شم چې د دې ځوان سبا به روښانه وي خو کۀ دے خپل ليک هم داسې جاري اوساتي ـ زما دعا د ګُل رسول ايلم سره ده قلم دې ئې دغسې روان اوسي امين ـ

پۀ درناوي
محترمه کلثوم زيب
پېښور
نېټه: ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا قیصې

د ښاغلي ګل رسول ایلم دا قیصې د هغۀ د خیال او فکر هغه ژوندي انځورونه دي چې هم د هغۀ په مشاهده اډانه دي او هم ئې د یو قلمکار په حېث د ارمان هېنداري دي پۀ دې قیصو کښې به فني کمے هم وي د ژبې د صحت ستونزه به هم لري خو د ښاغلي ګل رسول ایلم جذبه او فکر دواړه ډېر سپېځلي دي هغه د خپلو ارمانونو غوټۍ ګُل کېدل غواړي خو د وخت او حالاتو توراباں ئې دغه تمّنا پوره کېدو ته نۀ پرېږدي ځکه ئې پۀ فکر او خیال د مایوسۍ یو تهوک څادر خور دے کۀ ښاغلي ایلم جان خپل دا جانانه سفر جاري اوساتۀ نو د افساني جراثیم لري او په راتلونکي وخت کښې به ئې افسانې ،،غوټۍ،، د رژېدو پۀ ځائے ارو مرو ګُل شي د ده د ښۀ فني ژوند لپاره لاس په دعا

نورالامین یوسفزے
اسلامیه کالج پوهنتون پښتو
څانګه پېښور
یکم نومبر2021

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم جان لنډه پېژنګلو او افسانې

لکه څنګه چې د سوات دیر او ملاکنډ وادي ښائسته ده هم دغه رنګ ئې د اولس زړونه او د شاعرانو ادیبانو فکرونه ښائسته دي ـ ایلم جان چې خپل نوم ئې ګل رسول خان دے د خُدائے بخښلي محمد رسول خان په کور کښې په ۱۹۹۳ء کښې ځېږېدلے دے د دوشخېل قام د سترې ښاڅکي دورانخېل سره تعلق لري ـ ښاغلے ایلم جان د دوشخېل خادګزي د ډډې د کندي او د مشهور غر دیولئ په ښائسته او مشهور کلي بخت بلنده کښې سترګې غړولي دي ـ ایلم جان د دیر د ښائسته خاورې بچے دے دا تعلیم یافته ځوان د قام او اولس دړد په سینه لري او د قلم په ژبه د خپلو خیالاتو سرګندونه کوي ـ ایلم صېب د سکول د وختو نه شاعري کوي او وخت په وخت ورسره په ادبي محفلونو او غم ښادئ کښې ملاقاتونه کېږي نن صبا د رزق د تلاش په سلسله کښې په فرنټیرکور دیر سکاؤټس کښې د پېغام رسانۍ په څانګه کښې خپله وضیفه یعنې خپل فرائض ترسره کوي ـ په نظم او نثر دواړو کښې د فکر نیلے زغلوي جذبې ئې ځوانې دي که د ادب سفر ئې هم دغسې جاري اوساتلو نو ممکنه ده چې لوړ مقام ترلاسه کولے شي ـ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایلم افسانې: افسانه چې د هرې ژبې په ادب کښې یو لوړ او ځانګړے مقام لري په انګریزئ ژبه کښې ورته Short Story یعني لنډه قیصه وئیلے شي ـ دې ته خیالي فکري یا فرضي قیصه هم وئیلے شي دا په یو نشت کښې قاري لوستے شي دا د داستان او ناول په مقابله کښې ډېره مختصره وي دغه شان مونږ افسانې ته د قیصې یو طرقي یافته شکل هم وئیلے شو په پښتو ادب کښې وړمبۍ افسانه" کونډه جینۍ "راحت زخیلي لیکلې وه ځکه خو راحت زخیلي صېب د افسانې امام ګڼلے شي ـ شاعران او ادیبان کۀ یو طرف ته د معاشرې او ماحول بچې دي نو بل طرف ته معاشره او چاپېریال د شاعر او ادیب دپاره د استاذ حثیت لري یو شاعر او ادیب د خپل چاپېرچل نه اثر اخلي او متاثره کېږي ـ په روانو حالاتو د قلم په ژبه د خپلو احساساتو جذباتو په ښائسته ډول سرګندونه کوي او اولس ته د بدلون امن مینې او وروروۍ یو ښکُلے پېغام ورکوي ـ اوس راځو د ایلم جان کتاب" غوټۍ اورژېده "طرف ته۔

ایلم جان چې سحر د کوټې ور بیئرته کړي نو د سوات په حسینه وادۍ کښې د ایلم په مشهور غر نمر سترګه وهلي وي او د رڼا پلوشې ئې د ایلم صېب د کوټې ګوټونه روښانه کوي ـ دا پلوشې د دۀ ژوند له حرارت ورکوي ایلم صېب د ایلم د غر نه هم متاثره دے او د نمر د ځلاندو وړانګو پلوشو نه هم ـ دے هم د ایلم د وژود نه د قلم په ذریعه د اولس زړونو او ذهنونو ته رڼا

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسؤل غـوارِي ـ ایلـم صـېب پهٔ خپـل دې کتـاب" غـوټۍ اورژېـده "چې د افسـانو یـوه ښـکُلې مجموعـه ده دا کتـاب پهٔ شلو افسـانو او پهٔ یوسل او دولـس مخونـو مشـتمیل دے د دې کتـاب ټولې افسـانې پهٔ لوسـتونکي ښـهٔ اثـر پریباسـي ژبـه ئې سوچه او کلېوالـه ده پهٔ دې یؤ ښائسـته کلېـوال رنـګ غالـب دے ځائے پهٔ ځائے پکښـې متلونـو او شعرونـه د قېصـو رنـګ یـو پهٔ دوه زیـات کـړے دے د افسـانو کردارونـه پلاټونـه د قیصـۍ سـره سـمون خـوري ـ ایلـم صـېب د افراتفـرئ پهٔ دې دور کښـې وس هـم پهٔ داسـې فطـري مـاحول کښـې ژونـد کـوي چرتـه چې چینـه چینـار وس هـم موجـود دي چرتـه چې د ګډو بیـزو کنـډک او د شـپونکي د شـپېلۍ او د یکـه زار یاقربـان آوازونـه وس هـم اورېـدے شي ـ د ایلـم صـېب پهٔ چاپېرچـل کښـې پهٔ ګټـه ناسـت مشـران د نـوابي ریاسـتي دور قیصـې کـوي چې کشـران ئې پهٔ تعجـب اوري او پهٔ دې حقیقـي قیصـو د افسـانو ګُمـان کـوي د مـاحول اثـر پهٔ انسـان ارو مـرو کېـږي او دغـه وجـه ده چې ایلـم صـېب د قلـم پهٔ ځوکـه د خپـل چاپېرچـل ترجمـاني او عکاسـي د افسـانو پهٔ دې مجموعـه کښـې پهٔ ښـهٔ ډول کـړې ده هسـې خـو ټـول کتـاب د معیـار پهٔ تـول پـوره دے خـو" تـش لاس ، دوه بجـې ، حـوالات ، چغـې او غـوټۍ اورژېـده "غـوره افسـانې دي دا د ایلـم صـېب اولنـے کوښـښ دے کمے بېشـے بـه پکښـې خامخـه وي خـو هیلـه لـرم چې راروان انتخـاب کتـاب بـه ئې نـور هـم ښـهٔ او پهٔ معیـار پـوره وي دا جـاج بـه وس تاسـو اخلـۍ چې ښـاغلي د خپـل قلـم او موضـوعاتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره څومره انصاف کړے دے هيله لرم چې ايلم جان به په ادب کښې خپل سفر جاري ساتي او د پښتو د ادب جولۍ ته به داسې ښائسته ګلونه وار په وار ډالۍ کوي۔

په درناوي ستاسو ورور
جهان بخت خان جهان
خادګزئ کاغان
۱۲ نومبر ۲۰۲۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبرې خپلې

ګرانو دوستانو خبرې خو د دې کتاب ټولې افسانې زما خبرې دي خو د روایاتو ترمخه زۀ به دا اووایم چې دا کتاب "غوټۍ اورڅپړده " زما د افسانو ړومبنے کتاب دے ـ هسې خو افسانه لیکل ډېر ګران کار دے پته نشته چې زما افسانې د افسانې پۀ تول پوره دي او کنه دغه فېصله به پوهانو ته پرېږدم خو چې څۀ مې هم لیکلي دي نو د خپل چاپېریال کړۀ وړۀ او ښۀ بد مې د قلم ژبې ته سپارلي دي د چا به خوښېږي یا نۀ خو زۀ به ملګرو ته دا خبره وړاندې کړم چې زۀ پۀ افسانه کله او څنګه پوهه شوم ـ

نثري لیکل خو به ما د ډېر وړاندې نه کول زۀ د لسم ټولګي سټوډنټ ووم چې داسې څۀ واقعات او خیالات به مې ذهن ته راتلل نو د خپل ځان سره به مې محفوظ کول ، خو نۀ پوهېدم چې زۀ افسانه لیکم او کۀ قیصه یا کۀ څۀ بل څۀ خو چې د کله نه مې خپل لیکونه " لائق زاده لائق " صیب ته وړاندې کړل نو هغۀ پۀ ډېر اخلاص سره زما اصلاح اوکړه او وخت پۀ وخت به ئې د افسانې پۀ قوائدو او اصولو پوهه کولم ـ نن کۀ زۀ افسانه لیکم یا ښۀ او نا ښۀ لیک پېژنم نو دا د محترم لائق زاده لائق صیب د اخلاص او د هغۀ د محنت برکت دے چې زۀ ئې دې مقام ته راورسولم او نن د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسانو د يؤ كتاب خالق شوم زۀ كۀ د لائق صيب هر څومره مننه ادا كړم نو كمه به وي ولې چې د لائق زاده لائق صيب مصروفيات دومره دي چې هغه د چا نه پټ نۀ دي او د هغې باوجود هغۀ زما لپاره خپل ځان كړولے دے او هغه ماته پته ده چې لائق صيب څومره اخلاص زما سره كړے دے ولې چې يوه شپه د شپې دوه بجې وي او لائق صيب د اسلام اباد نه ستړے ستومانه كور ته راغلے وو او چې واټسپ ئې كتلے وو نو زما ليكونه ورته پۀ سر پراتۀ وو او هغۀ زما هغه ليكونه كتلي وو او ماته ئې جواب پرېخښودے وو او چې سحر ما واټسپ خلاص كړو او د لائق صيب راكړے شوے جواب مې اوكتلو نو يقين اوكړه چې ډېر خفه هم شوم چې تۀ اوګوره لائق صيب څۀ خو وس كمزورے شوے هم دے لاړو سپين ګيرے شو او څۀ دومره مصروفيات لري چې سحر د كوره وځي نو د شپې ناوخته كور ته راځي او كله كله خو دوه درې ورځې هډو كور ته هم را نۀ شي خو بيا ئې هم د شپې پۀ دوه بجې زما ليكونه كتلي وو او جواب ئې راكړے ؤ.

ډېره ډېره مننه ئې كوم خدائے پاک دې لائق زاده لائق صيب له ډېر عمر وركړي او سره د ډېرو خوشحالو ئې روغه ګرګه نصيب شه ، زړۀ مې غواړي چې د لائق صيب ټول اخلاص بيان كړم خو د لائق صيب اخلاص او محنت زما سره دومره دے چې دا ځانله يوه موضوع ده ملګري بور كول نۀ غواړم ولې چې بيا به دا ځانله يو كتاب شي او پۀ دغه موضوع به كۀ خبر وي بل وخت چرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوره بحث کووم ولې چې د لائق صېب دغه اخلاص په لیک کښې خوندي کول زما لپاره دا ډېر اهم دي ـ دغه شان د واجد ودان خلیل صېب هم ډېره زیاته مننه کووم ولې چې کۀ زۀ د خپلو اوستاذانو خبره کوم نو د لائق صېب نه پس به د ټولو نه اول نامه د واجد ودان خلیل صېب نامه اخلم ـ واجد ودان خلیل صېب هم تر ډېره حده زما هر لیک کتلے او راته ئې د لیک د سمولو پوره پوره طریقه کار ښودلے دے ـ او دغه رنګ د ګرانو محترمو ښاغلیو پروفېسر اسلم تاثر اپریدي صېب، پروفېسر حنیف خلیل صېب ، نورالامین یوسفزیٔ صېب ، لائق ذاده لائق صېب ، واجد ودان خلیل صېب ، جهان بخت خان جهان صېب ، سلیم منور صېب او د ډېرې ګرانې محترمې کلثم زیب مېم ډېره مننه کوم چې زما پۀ دې معمولې شان کتاب ئې خپل قیمتي لیکونه اوکړل۔

ګرانو دوستانو دا زما کتاب" غوټۍ اورژېړه "ټولې شل افسانې دي او دا ټولې افسانې پوره د یو کال ذخیره ده مطلب دا شل افسانې ما تقریباً پۀ یؤ کال کښې لیکلې دي ـ کۀ رب ته منظره وه او ژوند ؤ نو بل د افسانو کتاب به هم ډېر زر چاپ کووم او کۀ پۀ دې کتاب کښې مې څۀ کمے بېشے وي نو ډېره بخښنه غواړم ډېره مننه وسلام۔

پۀ ډېر درناوي
ګل رسول ایلمؔ
کوز دیر خادګزو بخت بلنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

۰۲ اکتوبر ۲۰۲۱ء

نیمګړې ارمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړې ارمان

شبنم سمه خوشحاله وه د همزولو په مېنځ کښې سرۀ لاسونه د وادۀ په سره جوړه کښې لکه د ښاپېرۍ ښکُلې سینګار شوې ناسته وه کله به ئې یوې همزولې او کله بلې همزولې ته کتل مُسکۍ مُسکۍ کېدله شرمېدله سر ئې خکته کړے ؤ، د ډېرې خوشحالۍ نه په جامو کښې نۀ ځائېده او د ځان سره به ئې پټ په زړۀ کښې بار بار داسې وئیل چې

" شکر دے خدایه شکر "

او اسمان طرف ته به ئې په سترګو کښې اوکتل او بیا به ئې زر سترګې خکته کړې او داسې موډ به ئې جوړ کړو چې لکه یقین ئې نۀ راتلو او خپل ځان ته وائي چې

" زۀ خوب خو نۀ وینم زۀ او ناوېتوب؟"

او بیا به زر مُسکۍ غوندې شوه او د طبیعت نه به ئې داسې محسوسه شوه چې ګنې د هغې وس یقین راغلو او خپل ځان ته ئې اوئیل چې

" نا نا بلکل ریښتیا دي خوب خوب نشته دا هم هغه ورځ ده د کومې ورځ چې ما او وصال خان ارمانونه کول "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شبنم په دغې سوچونو فکرونو کښې ډوبه وه په زړۀ زړۀ کښې د خپل ځان سره لګیا وه رنګا رنګ خبرې به ئې کولې هغې ته ټوله دنیا مسته او رنګینه ښکاریده د هغې ټولې همزولې د هغې په تیارئ کښې بوښت وې ټولې د شبنم نه چار چاپیره راتاؤ شوې وې چا به ورله شال سمولو چا ټیکه او چا به ورله والۍ کله کله خو به پکښې یوې نیمې جینۍ اواز هم اوکړو چې

" یۀ جینکو ناوې تیاره شوه کنه "

او چا به وئیل چې

" یۀ جینۍ تۀ لږه دې خوا شه چې زۀ هم لږه ناوې اوینم کنه "

شبنم په ناوېتوب کښې ډېره حسینه ښکاریده یۀ خوا کۀ هغه قدرتي ښکُلې وه نو بل خوا د ناوېتوب سینګار ئې ښکُلا یو په دوه کړې وه بلخوا د هغې د زړۀ هغه ارمان پوره کېدو د کوم ارمان چې هغې د پینځو کالو راهسې انتظار کولو د هغې د ژوند د دغې ارمان تړون د نور زمین خان کاکا د زوي وصال خان سره پوره پینځۀ کاله وړاندې شوے ؤ خو د هغې د ماشومتوب لۀ کبله د شبنم پلار محمد جان کاکا د وادۀ نېټه پوره پینځۀ کاله غزولې وه پینځۀ کاله څۀ چې د شبنم او وصال خان دپاره پینځۀ سوه کاله وو هر څو کۀ شبنم وړه وه او په زړۀ کښې ئې د هیڅ دپاره هم لا څۀ ځائے نۀ ؤ پیدا شوے خو دومره ضرور پوهېده چې زۀ وس په دې کور کښې د وصال خان امانت یم او د کله نه چې شبنم د وصال خان په نوم شوه نو د شبنم په زړۀ کښې د وصال خان مینې سر پورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړو او د شبنم مینه د وصال خان سره ورځ تر ورځ په زیاتېدو شوه شبنم به هر وخت هم په دې سوچونو فکرونو کښې ډوبه ناسته وه چې کله به دغه ورځ راځي چې زۀ به د وصال خان تر څنګه ناسته یم او کله کله خو به ئې دا خبره هم د ځان سره کوله چې

" هن......پینځۀ کاله دا به څنګه تېرېږي......ډېره ګرانه ده......دا دومره انتظار ...... دا انتظار خو به ما اوخوري "

تر دې چې شبنم د وصال خان د وصال سوچونو فکرونو کښې پوره پینځۀ کاله انتظار تېر کړل او هغه ورځ وه چې د شبنم او د وصال خان زړونه به یو ځائے کېدل جنجیان راغلي وو یؤ خوا بل خوا شور شغرب جوړ ؤ جونو د ټنګ ټکور خپلو کښې محفلونه ګرم کړي وو شبنم د همزولو په مېنځ کښې داسې ښکارېدله لکه د ستورو په مینځ کښې چې د څوار لسمي سپوږمۍ ځلېږي یؤ خوا کۀ شبنم د خپل مور پلار او خوېندو ورونړو نه په جدائۍ درد بدله او پریشانه وه نو بلخوا ئې د ارمان پوره کېدو په خوشحالۍ کښې لۀ خپله ځانه ورکه وه او په دې طمع وه چې د وصال دیدن به کووم ولې چې پینځۀ کاله ئې د وصال د وصال خوبونه لیدلي وو او د جدائۍ لمبو ئې د زړۀ محلونه غرغنډه کړي وو جنجیان تیار شول شبنم د پلار په اوږه او د مور په غېږه کښې د جدائۍ رنړې اوښکې توي کړې رخصت واخستۀ شو او شبنم په سپین موټر کښې کېښناسته خو د کلي د روایاتو خلاف شبنم د وصال خان سره د موټر په فرنټ سیټ کښې کېښناسته......ګاډي روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـول.........کافي اوږده لاره وه شـبنم بـه پـهٔ سـترګو سـترګو کېنبـې وصـال خـان تـه کتـل او وصـال خـان بـه مُسـکے شـو او دغـه رنـګ د شـبنم پـهٔ مـخ بانـدې بـه مُسـکا خـوره شـوه د شـبنم پـهٔ زړهٔ کېنبـې بـه دغـې رنـګ مٌسـکا نـاقراري ړ، لېونتـوب او د جـذبو تـودولے پېـدا کولـو وصـال خـان او شبنم بـه کلـه کلـه د ګـاډي پـهٔ شيشـه کېنبـې هـم يـؤ بـل تـه کتـل او يـؤ بـل تـه پـهٔ کتـو سـره بـه مُسـکي شـول چـې پـهٔ دغـې مُسـکا کېنبـې د دواړو ډېـرې خبـرې پټـې وې وصـال خـان چـې بـه مـوټړ لـړ شـان اوزغلولـو نـو شبنم بـه اوويرېـده او پـهٔ دغـې ويـره کېنبـې چـې بـه د شـبنم پـهٔ مـخ کـوم رنګونـه بـدل شـو نـو پـهٔ وصـال خـان بـه دغـه رنګونـه ډېـر ښـهٔ او خـوارهٔ لګېـدهٔ وصـال خـان بـه ګـاډے نـور هـم اوزغلولـو او ورسـره ورسـره بـه ئـې د ګـاډي پـهٔ شيشـه کېنبـې د شـبنم د مـخ رنګونـه هـم لوسـتل او چـې څـومره بـه د شـبنم پـهٔ مـخ د ويـرې رنګونـه سـېوا کېـدل نـو دومـره بـه وصـال خـان خوشـحالېدلو هغـه لـه بـه دغـې رنګونـو ډېـر خونـد ورکولـو ځکـه د هغـه هـم دا کوشـش ؤ چـې شـبنم څـومره ويـرولے شـي نو چې وهٔ ئې ويروي.

خـو دغـه ويـره هغـه وخـت هـم ويـره پـاتې شـوه چـې وصـال خـان د ګـاډي پـهٔ شيشـه کېنبـې د شـبنم پـهٔ تماشـه ؤ او پـهٔ ځـان پوهـه نـهٔ شـو او د هغـه نـهٔ وړانـدې د يـؤ ګـاډي سـره پـهٔ درز خپـل ګـاډے اولګولـو دغـه درز ټولـو خلکـو واؤرېـدو ټولـو خلکـو رامنـډې کـړې د وصـال خـان سـره چـې پـهٔ مـوټړ کېنبـې شـاته کـومې ښـځې ناسـتې وې هغـوې چغـې ويـر مـاتم جـوړ کـړو چـې پـهٔ دغـې سـره ډېـر خلـک د ګـاډي خوالـه نـزدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلۀ د وصال خان پلار هم راورسېدو د ګاډي فرنټ سائيډ ټول تباه شوے وو د وصال خان پلار چې اوکتل نو د شبنم سر د وصال خان پۀ غېږه کښې پروت ؤ او پۀ سره سور شال کښې ئې پۀ خُلۀ سره وينه راغلې وه او د وصال خان ځواني د ګاډي د سټېرنګ د لاسه پۀ اوږد سفر تلې وه د هر سړي پۀ مخ باندې پرېشاني خوره وه چا اوښکې تويولې او چا به دغې حادثې ته حېران حېران کتل۔

د وصال خان پلار چې د شبنم د مخ نه وينه پاکوله نو هغه ته داسې محسوسېدله لکه چې هغه ورته وائي چې

پښـتنه يـم مـا د مينـې پـت پـاللے
کۀ د يـار پـۀ غېـږ کښې مـړه شـمه مـړه نۀ يـم

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوالات

جمالي چې به د پوره یوې میاشتې دیاړي تر لاسه کړه نو په خوشحالۍ خوشحالۍ به ئې کور ته د راشن ډکې بورۍ راخستې وې او د جمالي د رویې نه به داسې محسوسېده چې د جمالي هېڅ کمے نۀ ؤ او د هغۀ ژوند په خپله دیاړۍ مزدورۍ کښې ډېر ښۀ او په سکون روان ؤ او دغه شان په عام اولس کښې هم چې به جمالي د چا سره په لار کوځه کښې ملاقات کولو نو په ډېر احترام مینه او خوشحالۍ به ئې ورسره سترې مشې خوار مشي کول او د بعضې زړۀ ته راتېرو یارانو سره به ئې داسې ملګرتیا وه چې یارانو دوستانو ته به ئې دا احساس هډو کېدو هم نۀ چې ګینې جمالے یؤ غریب مزدور سړے ؤ او هره ورځ به ئې یؤ نه یؤ ملګرے خامخا د لاس نیولے په خپله غریب خانه کښې مېلمه کولو۔

خو څۀ موده کېدله چې جمالي به په سمه خُلۀ د چا سره خبرې هم نۀ کولې او نۀ یې په مخ د خوشحالۍ څۀ اثار ښکارېدل او دغه شان چې جمالے به مابښام سترے ستومانه د مزدورۍ د ځائے نه کور ته راتللو نو په ډېر لوئے سوچ فکر کښې به اخته ؤ او دومره به په خپلو غمونو سوچونو کښې ډوب ؤ چې چا به وربانديې سلام هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړو نو هڅه وبه خبر نهٔ شو چې ګینې چا لا سلام هم اوکړو او دغه رنګ ئې ټول ملګري هم پهٔ دې فکر و غم کښې مبتلا کړي وو چې اخر داسې څهٔ شوي دي چې جمالے هڅه پهٔ چا څهٔ کار غرض نهٔ لري او ټوله ورځ خفه دلګیر خپلې ګوټې شماري.

د جمالي یارانو دوستانو غوښتل چې د جمالي نه اوپوښتي چې "داسې څهٔ مسله ده چې جمالے ئې پهٔ داسې لوئے ټینشن او غم کښې اخته کړے دے"

خو بل خوا د کرونا وبا پهٔ ګرده نړۍ کښې داسې وحشت خور کړے ؤ چې د خلکو پهٔ مېنځ کښې ئې د بېلتانهٔ غرونه اودرولي وو او سخت لاک ډاون لګېدلے ؤ او څهٔ خو د هر سړي د ژوند مصروفیات داسې وو چې د چا سره هم د چا لپاره وخت نهٔ ؤ څهٔ موده پس چې د کرونا وبا لږه د خلکو د ذهنونو نه پهٔ وتو شوه او د کلي علاقې بازارونه کولاوېدل شروع شو نو د کلي پهٔ هائي سکول کښې د جمالي د پارټۍ غټه جلسه منعقد کړے شوه چې پکښې د پارټۍ غټ مشران راتلل د جمالي دلې کلي ته اول ځل ؤ.

او دغه شان د کلي علاقې ټول خلک پهٔ جوش و خروش سره جلسې ته راجمع شوي وو ټولو لویو او وړو به د زنده اباد نعرې وهلې ولې چې څوک د خپل زوي د نوکرۍ پهٔ طمع وو او څوک د خپل ورور د بدلۍ او څوک خو پهٔ دې طمع وو چې کهٔ یو بنډل پائپ راته مېلاؤ شي خو چې جمالي به د کلي د خلکو د زنده اباد نعرو او د لاسونو پرقه ته کتل نو د خپل کلي ورانې کوڅې، ناروا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوډشیډنګ او خصوصي طور ګرانه ګراني به ئې مخې ته نېغه اودرېدله او هغه به دا سوچ کولو چې دا څنګه خلک دي چې په دې حال کښې هم د زنده اباد چغې وهي او بیا چې په ستېج ولاړ سړي به څۀ خبره نیمه اوکړه نو ګېر چاپېره به د لاسونو پړقا او د زنده اباد چغو په تول کلي کښې انګازې خورې ورې کړې او چې په ستېج ولاړ سړي به د غټو غټو وعدو سره سره د خپل حکومت صفتونه او تېرو شوو حکومتونو غیبتونه کول نو نور به هم خلک په جوش او مستۍ کښې راغلل خو په ټولو خلکو کښې یؤ جمالے ؤ چې بالکل خاموشه ؤ چې نۀ به ئې د زنده اباد نعرې وهلې او نۀ به ئې لاسونه پرقول خو ګېر چاپېره به ئې خلکو ته حېران حېران کتل .د جمالي په دغې خاموشۍ باندې د هر چا نظر ؤ او بیا چې د پارټۍ کوم واکداران وو هغوي ټولو د یؤ بل سره ګنګوسې کولې چې

"دا سړے ولې داسې خاموشه دے او بیا په داسې موقع چې د پارټۍ لوئې لوئې لیډران راغلي دي او بیا د داسې سړي خاموشي چې هم د دې پارټۍ یؤ خاص غړے دے خو چې ولې نۀ لاس پړقوي او نۀ د زنده اباد نعرې وهي"

خو څۀ ساعت پس چې په ستېج ولاړ سړي خپلې خبرې بس کړې او د ستېج سیکټري ستېج ته راپاسېدو نو جمالے بیا ستېج ته ورسېدلے ؤ او د غه شان جمالے د سیکټري نه په مائک ورمخکښې شوے ؤ جمالي په ستېج لګېدلي لاؤډ سپیکر ته پوکے

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړو خپل پۀ اوږه راچولے شکلے يې پۀ خپل مخ داسې اووهلو لکه چې خپلې خولې ئې پرې اوچې کړې او بيا ئې پۀ اوږه راواچولو۔

جمالي د خپلو خبرو ابتداء پۀ بسم الله سره اوکړه چې د جمالي پۀ دې عمل د جلسې ټول خلک چُپ چاپ حق دق او حېران حېران وو او د هر سړي پۀ زړۀ کښې دا سوال تاوېدلو چې خدائے خبر چې جمالے بـه لاڅۀ خبره کوي خو جمالي چې وړومبنۍ خبره د تېر حکومت د نرخونو او بيا د موجوده نرخونو اوکړه او بيا ئې د موجوده حکومت هره يوه بې ايماني ټولو خلکو ته پۀ ګوته کړه او ټولې ئې سپينې سپينې خبرې اوکړې نو د پارټۍ د زنده اباد نعرې پۀ "جمالے زنده اباد" نعررو کښې داسې بدلې شوې لکه چې جلسه د جمالي دپاره راجوړه کړے شوې وه خو چې جلسه ختمه شوه او ټول خلک پۀ خپله مخه خپلو خپلو کورونو ته لاړل او چې سبا د کلي خلک خبرېدل نو جمالے د نزدې تهانې پۀ حوالات کښې بنديوان کړے شوے ؤ۔

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بحث

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوه بخي

طـوطي ګــل کاکــا جُرابــي يـۀ خــوا تــه کېښــودې بوټــان ئــې د انګيټــۍ ســره جوښــت يــۀ بــورجي تــه نېــغ اودرول د انګيټــۍ دروازه ئې خلاصه کړه او يوه شوتنۍ ئې ورکېښوده.

"هائ هائ څۀ ښکُلے وخت ؤ لاړه ځواني تېره شوه"

"ژوند هم لکه د باد تېرېږي"

طـوطي ګــل کاکــا د دې خبــرې کولــو ســره پــۀ ســپينه ګيــره لاس راښــکودو غــاړه ئــې تــازه کــړه او لکــه د نــور کلــه پشــان ئــې بيــا د خپلــې ځوانۍ او د خپل دور قيصې شروع کړې.

"زمـا د ځـوانۍ خـو بيـل دوران ؤ خـو وس لاړم سـپين ګيـرے شـوم "

"هسې پۀ ځوانۍ کښې انسان ډېر پۀ طاقت کښې وي"

" او اوس"

"اوس خــو د چــا خبــره چــې د اودس مــاتي لوټــه هــم پــۀ لاس کښــې نــۀ شــم اوچتــولے لاړم عمــر خــوړلے شــوم زور مــې کښېناســتو دا اوګــوره د دې کوټې دا بش ما پۀ ايکي يوازې د ايلم د غر نه راوړے ؤ"

" څۀ به اووايو نو"

(c) ketabton.com: The Digital Library

"تن سبا ځوانان خو چاته بالخت هم نهٔ شي سمولے او دا خو څهٔ کوي چې نهٔ حُجره پېژني او نهٔ جومات د چا سره ناسته پاسته غم ښادي هم نهٔ پالي اوس هغه اتفاق هم نشته هر سړے د ځان شوے دے تر دې پورې چې میني محبت ورسره هم سر خوړلے دے"

د طوطي ګل کاکا قیصې به تر نیمي نیمې شپې د کور ټولو خلکو پهٔ ډېر غور او پهٔ ډېره مینه اؤریدلې. او د ګاونډ خلک ئې هم ټول د خپلو خوږو خوږو قیصو مئینان کړي وو هره شپه به د طوطي ګل کاکا ګاونډیان پهٔ ډېره مینه او شوق د طوطي ګل کاکا خوا له راتلل زهٔ هم د طوطي ګل کاکا د ګپ شپ عاشق ووم ما به هم د طوطي ګل کاکا نه بلا خبرې او بلا قیصې اوریدلې زما به د طوطي ګل کاکا متلونه ډېر خوښېدل وس هم راته د هغهٔ زیات متلونه یاد دي۔

د طوطي ګل کاکا د ټولو نه ښهٔ خاصیت دا هم ؤ چې د متلونو قیصې به ورته هم یادې وې اکثر چې به طوطي ګل کاکا کوم یؤ متل اووئیلو نو ما به ترې ضرور پوښتل چې د دې متل پهٔ شا څهٔ قیصه وه او طوطي ګل کاکا به راته ډېره پهٔ تفصیل سره بیانوله او چې د طوطي ګل کاکا نه به چا د څهٔ قیصې یا د پخواني دور، دود دستور پوښتنه اوکړه نو ډېر زیات به خوشحالېدلو د طوطي ګل کاکا ټول کړهٔ وړهٔ د ستائینې وړ وو ولې چې الله تعالیٰ طوطي ګل کاکا یؤ داسې خوږ انسان پیدا کړے ؤ چې انسان خو څهٔ چې مېږے ئې هم چرته نهٔ ؤ ازار کړے عموماً به ئې د خلکو زړونو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوشحالۍ ورکولي کۀ طوطي ګل کاکا ته به چا کنځل یا بله څۀ ترخه خبره هم اوکړه نو پۀ خندا به ئې بدلوله او ترخې خبرې کوونکې یا کنځل کوونکې خو به ئې پۀ خپل ځان او پۀ خپله خبره پښېمانه کولو.

زۀ چې به د طوطي ګل کاکا خوا له لاړم نو کوشش به مې دا ؤ چې د عامو قيصو، خبرو اترو نه علاوه د يو متل پۀ شا يوه قيصه راته هم ضرور بيان کړي يؤ خوا کۀ زۀ د طوطي ګل کاکا ګاونډې ووم نو بل خوا به مې د طوطي ګل کاکا سره ناسته پاسته هم ډېره کوله او دغه شان بلا پوښتنې به مې ترې کولې.

دغه وجه وه چې د طوطي ګل کاکا زۀ ډېر خوښ ووم .ماته به ئې د ډېرې مينې نه د پښتو پتنګ وئيلو يوه ورځ ماښامې ؤ او د جنورۍ مياشت وه نرۍ نرۍ واؤره هم راوريدله سخته يخني وه خو د طوطي ګل کاکا قيصې، خبرې او متلونه اوريدل به مې پۀ هيڅ حال کنبې هم نۀ قضا کول پۀ دغه يخه شپه د طوطي ګل کاکا خوا له ورغلم دروازه مې ووډبوله طوطي ګل کاکا اواز راکړو.

"څوک ئې"

ما جواب ورکړو.

"هن..... کاکا زۀ يمه فلانکې"

هغه د دننه د راتلو اجازت راکړو پۀ دروازه د ورننوتلو سره طوطي ګل کاکا د متلونو لړۍ راوسپړدله او دا متل ئې اوئيلو چې " خمبه لمبه تمبه وي " نو ورک شه غمونه پرېږده چې ورېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما خپل څادر له ځنې ورکړو واؤره مې د خپل ځان نه اوڅنډله او د طوطي ګل کاکا سره مې ستړي مشي خوار مشي اوکړل۔

طوطي ګل کاکا؟۔

"خمبه لمبه تمبه " څۀ مطلب ؟"

طوطي ګل کاکا پۀ برق برق پۀ خندا شو۔

"بچے دا ډېر پخوانے متل دے"

"مونږ چې ځوانان وو نو زمونږ مشرانو به دا متل مونږ ته پۀ داسې موقعه وئيلو چې واؤرې به وريدې او مونږ ټول به د چرګې نه ګېر چاپېره ناست وو ۔نو دا متل به ئې کولو چې خمبه، لمبه، تمبه وي نو کۀ پوره شل ورځې واؤرې وريږي نو پروا نشته خو کۀ پۀ دې درې واړه کښې يؤ هم نۀ وي نو بيا ژوند ډېر ګران شي ولې چې دا دوه مياشتې ډېرې سختې د يخنۍ مياشتې دي دې مياشت ته سپينه خله وائي او پۀ دې پسې دوېمې مياشتې ته توره خله وائي پۀ دې دواړو مياشتو کښې ډېره زياته واؤره وريږي ۔پۀ دې وخت کښې هغه سړے نر وي چې دې دواړو مياشتو ته ئې ښۀ ځان تيار کړے وي دا مياشتې چې شروع شي نو نۀ خو بيا څوک د لرګي بندوبست کولے شي نۀ دوکان بازار ته د تلو بندوبست او نۀ ابادي جوړولے شي"

"مطلب دا چې يو کار هم نۀ کېږي سبوا د خورو څکو نه"

مونږ ټول د طوطي ګل کاکا خبرو ته غوږ غوږ وو طوطي ګل کاکا ډېر پۀ تفصيل سره د متل وضاحت اوکړو پوره تر نيمې شپې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـو ښـځـه ګـپ شـپ او د مـزې قیصـې واؤریـدې اخـره کښـې طـوطي ګـل کاکا مونږ ته په خندا خندا کښې اووې چې
"هلکه"
"صبا له به خامخا راځۀ"
مـا بـه لاڅـۀ خبـره کولـه چـې طـوطي ګـل کاکـا خپلـه خبـره جـاري اوساتله.
"صـبا د ورځـې دوه بجـې بـه زۀ ستاسـو انتظـار کـووم او تاسـو ټـول بـه روتـې زمـا سـره خـورئ خـو زۀ بـه درتـه صـبا هغـه قیصـه کـووم کومه قیصه چې ما لاتر ننه پورې تاسو ته نۀ ده کړې"
د طـوطي ګـل کاکـا د دې خبـرې د اؤریـدو سـره زمـا پـۀ زړۀ کښـې تلوسـه سـپوا شـوه چـې دا بـه کومـه قیصـه وي چـې تـر اوسـه بـه طـوطي ګـل کاکـا مـونږ تـه نـۀ وي کـړې پـۀ دغـه خیـال کښـې پـۀ دغـه فکـر کښـې پـۀ دغـه سـوچ کښـې زۀ خپـل کـور تـه راورسـیدم خـو زۀ ډیـر نـاقراره وومـه مـا ټولـه شـپه دا سـوچ کولـو چـې صـبا لـه بـه طـوطي ګـل کاکـا مـونږ تـه کومـه قیصـه اؤروي مـا کـۀ هـر څـو د اودۀ کیـدو کوشـش کولـو خـو چـې سترګـې بـه مـې پټـې شـوې نـو مخـې تـه بـه مـې طـوطي ګـل کاکـا پۀ خندا خندا راغے.
"صبا به خامخا راځۀ"
زمـا پـۀ غـوږونـو کښـې بـه دا اواز داسـې اوګونـیـدو لکـه چـې طـوطي ګـل کاکـا ماتـه بیـا بیـا هـم دغـه یادونـه کـوي شـپه تیـره شـوه صـبا لـه چـې مـا سـترګـې اوغـړولـې مخـامخ مـې ګـهـړئ تـه اوکتـل نـو لا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سحر وختي ؤ زما دوه بجو ته انتظار ؤ دغه ساعت چا د نزدي جومات لوډ سپیکر خلاص کړو د بې وخته لوډ سپیکر خلاصېدو سره به د هر چا تلوسه سېوا کېده او دغه رنګ زما هم پۀ تندي خوله راماته شوه.

"یۀ ضروري اعلان واورئ د بر کلي طوطي ګل کاکا پۀ حق رسېدلے دے نن ماسپخین دوه بجې به ئې جنازه وي"

د دې خبر اؤرېدو سره زما پۀ تندي خوله نوره هم راماته شوه پۀ خُلۀ کښې مې لاړې اونښتې سترګې مې بقې پاتې شوې او داسې راپرېوتم چې هډو بیا د ځان نه خبر نۀ شوم.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بدل

"دا د فلائنګ کوچ د سيټ ځلورمه سورلۍ وه چې کېښناسته او دغه شان د ټولو سيټونو سورلۍ پوره شوې او فلائنګ کوچ روان شو"

فلائنګ کوچ کښې ناستو خلکو په مختلفو موضوعاتو خبرې کولې چا عام ګپ شپ چا د غوا بيزې بحث او چا د روانو حالاتو جايزه اخستله خو تور ګل کاکا بلکل چُپ چاپ غلے ناست ؤ د تور ګل کاکا دغې چُپتيا مختلفې معنې ورکولې خو ټول خلک په خپلو خبرو کښې مشغول وو او تور ګل کاکا ته د چا هم پام نهٔ ؤ تور ګل کاکا به کله مخ يؤ اړخ ته واړولو او کله بل اړخ ته او بيا به ئې ډرائيور ته اوکتل او سر به ئې داسې اوخوزولو لکه چې په څهٔ خبره خفه ؤ او د افسوس اظهار ئې کولو دغه شان ګهنټه نيمه تېره شوه څوک په خپلو خبرو اترو کښې ستړي شول او څوک د سفر هوا وهلي پرېشانۍ يوړل په ګاډي کښې ځائے په ځائے کله کله يؤ نيم اواز راوخېژي خو باقي لږه چُپتيا شان خوره شوه تور ګل کاکا چې ماحول لږ غلے شان محسوس کړو نو ګېر چاپېره ئې اوکتل او بيا ئې سر يؤ او بل اړخ ته اوخوزولو او يؤ سوړ اسوېلے ئې اوکړو او دا ځل ئې شونډې هم اوخوزولې لکه چې د ځان سره ئې څهٔ خبره هم اوکړه چې په دې کښې يوې سورلۍ په ډرائيور اواز اوکړو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

"اُستاز"

"لږ سائیډ ته بریک شه"

ډرائیور ګاډے یو سائیډ ته اودرولو یوه سورلۍ کوزه شوه او فلائنګ کوچ روان شو د سورلۍ په کوزیدو تور ګل کاکا د فلائنګ کوچ په سیټ کښې لږه پراخي محسوسه کړه او مُسکے شو خو بیا ئې د ځان سره څۀ اووئیل او سر ئې یۀ خوا بل خوا اوخوزولو او بې مجاله شان ئې شاته سیټ ته ډډه اووهله چې سیټ ته په ډډه وهلو تور ګل کاکا پرېشانۍ یوړۀ او سترګي ئې ورغلې څۀ ساعت تور ګل کاکا هم پۀ دغه حال اودۀ پروت ؤ خو ناڅاپي فلائنګ کوچ اودریدو او پۀ تور ګل کاکا کلینډر اواز اوکړو.

"کاکا سورلۍ ته لږ ځائے ورکړئ لږ ور اخوا شئ"

تور ګل کاکا چې سترګې اوغړولې او د کلینډر د وینا مطابق لږ اخوا شو نو بیا ئې سر اوخوزولو او یۀ غوږ او بل غوږ ته ئې لاس یوړل او اوګوښېدو څۀ مزل شوے نۀ وو ؤ چې بیا یوې سورلۍ د کوزیدو اواز ورکړو او دغه رنګ بیا د هغې سورلۍ پۀ ځائے بله سورلۍ راوختله دا سلسله هم دغه شان جاري وه او چې تور ګل کاکا د پېښور نه سوات مینګورې ته رارسېدو نو د فلائنګ کوچ د سیټونو ټولې سورلۍ بدلې شوې وې د تور ګل کاکا د دې خبرې سره اختلاف نۀ ؤ چې سورلۍ پۀ لار ولې بدلېږي رابدلېږي خو د فلائنګ کوچ پۀ سیټ ځلور ځلور سورلۍ کښېنول ورته جائز نۀ ښکاریدۀ اخیر چې د تور ګل کاکا خاموشي ماته شوه او د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سورلۍ راختلو پهٔ وخت ئې د فلائنګ کوچ نه راودانګل او پهٔ ډرائيور ئې ورمنډه کړه ډرائيور ئې جوښت پهٔ ګرېوان کښې اونيولو او د فلائنګ کوچ نه ئې پهٔ راښکلو راښکلو راکوز کړو او چې د فلائنګ کوچ نه باقي خلک خلاصون له راکوزيدل او رارسېدل نو تور ګل کاکا د ډرائيور پهٔ سينه د تمانچې درې ګولۍ ښخې کړې وې دا هغه د خپل هغه زلمي زوي بدل اخيستے ؤ کوم چې د فلائنګ کوچ ډرائيور د معمولي تکرار نه پس وژلے ؤ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورڅپېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوټۍ اورژېده

دغه ورځ زما د چهټي ورځ وه د سپرلي موسم ؤ وُنو بوټو ايله غوټۍ سپړدلې وې ګېر چاپېره په زمکه د وُنو بوټو شينکې خور ؤ مسته فضا وه نرې نرې باران ورېدو کله کله به لړې هم راخورې شوې خو کله کله به موسم داسې صفا شو چې لمر به سترګه راښکاره کړه باران به اودرېدو او لړې به ځائې په ځائې غومېک غومېک ولاړې ښکارېدې د څۀ کار د پېښې لۀ کبله ما خپل ګاډے د کوره رابهر کړو او د بازار لار مې اونيوله څۀ ساعت پس چې زۀ بازار ته اورسېدلم نو په بازار کښې د څۀ سود سودا دپاره مې خپل ګاډے د سړک په غاړه يو اړخ ته اودرولو او يو دوکان ته ورغلم دوکان ته د ورتللو سره سم ما به لاد دوکاندار نه د څۀ سودا په باره کښې پوښتل چې د شا نه چا د لمن نه کلک اونيولم ما چې شاته اوکتل نو تقريباً چې د شپږو يا د اووۀ کالو يوه وړوکې ماشومه وه چې زما لمن ئې نيولې وه ما په حيرانتيا سره هغې ته اوکتل زړۀ مې يو ترک اوکړو ماته داسې محسوسه شوه چې ګينې زما وړه لُور وه ولې چې په دغه شان عمر زما هم يوه وړه لُور وه خو چې کله مې پۀ غور اوکتل نو راته معلومه شوه چې بل څوک وه ما د ځان سره غلې شان اووئيل چې دا لاد چا نه پاتې شوې ده کۀ نا دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د دوکاندار څوک وي خو خبر زۀ د کور نه په څۀ کار راوتلے ووم د خپل کار په تکل مې پام سود سودا ته لاړو او چې مې دوکاندار ته د څۀ څيز دپاره د وئيلو اراده کوله نو بيا مې د شا اړخ لمن راښکودلے شوه ما بيا زر شاته اوکتل چې بيا هم هغه ماشومه وه او د ځان سره ئې غلي غلي څۀ وئيل هم خو ما سم وا نۀ وربدل چې ماشومې به څۀ وئيل خو دا ځل زۀ راخکته شوم او ماشومه مې راونيوله او ورته مې اووئيل چې څۀ دي ماشومې څۀ غواړې.

ماشومې خپله وړه خُلۀ کولاؤ کړه او پۀ وړه خُلۀ ئې واړۀ واړۀ وئيل چې ماما پيزار درله صفا کړم د ماشومې دا خبره څۀ وه چې زړۀ مې يو لوئے ټوپ اووهلو سترګې مې د حېرانتيا نه بقې پاتې شولې د ماشومې دې خبرې مې پۀ زړۀ اړې راښکودې او د ډېر درد لۀ وجې مې د ماشومې پۀ سر لاس راښکودۀ غېږ ته مې رانزدې کړه او ورته مې اووئيل چې يۀ ليونۍ تۀ به اوس زما پيزار صفا کوې کۀ تۀ خو د لوبو ماشومه يې ستا خو د لوبو وخت دے ماشومه مې پۀ مخ مخ ښکُل کړه او ترينه مې اوپوښتل چې ولې ستا پلار نشته؟ ـ ماشومې بيا پۀ وړه خُلۀ جواب راکړو چې نا زما پلار نشته او خپل لاس ئې د سړک بل اړخ ته اشاره کړو چې مور مې هغه ده ما چې د ماشومې اشارتاً ځائے ته اوکتل نو يوه زنانه د ټوپۍ پۀ بورقه کښې ناسته وه او مخې ته ئې د نارينو د سر ټوپۍ مسواکونه تسبيح او داسې نور د خرڅ سامان لګېدلے ؤ او معلومېدله داسې چې د غه سامانونه هم هغې خرڅول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـا چې دا حـالات اولیـدل نـو نـور هـم پرېشـانه شـوم او بې اختیـاره مـې خپـل جیـب تـه لاس کـړو او د پینځـۀ زره نـوټ مـې ماشـومې تـه ور کـړو ماشـومې چـې نـوټ تـه اوکتـل نـو پـه سـترګو کښې ئې د خوشـحالۍ اوښـکې لـړې لـړې شـوې او بیـا ئې مـور پلـه منـډه کـړه خـو.... خـو هغـه لا مـور تـه رسـېدلې هـم نـه وه چې د یـؤ مـوټر سـائیکل د لګېـدو سـره پـه سـړک کښې خـوره وره راپرېوتـه.... هـر چـا سـاه سـاه رامنـډې کـړې د ماشـومې پـه خُلـۀ او پـوزه وینـه راماتـه وه هغـې لکـه چې زۀ پـۀ دومـره خلکـو کښې اوپیژنـدم ماتـه ئـې پـۀ وینـو سـترګو اوکتـل او بیـا ئـې معصـوم لاس ماتـه راوږد کـړو او بیـا ئـې د یـوې اوږدې ساه اخستو سره سترګې پټې کړې لکه چې ماته وائي

" ماما دا روپۍ مې مور ته ورکړه "

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاري صيب

هغـه د جومـات پـۀ ورومبي صـف کښـې پـۀ قاعـده کښېناسـتو او دوازه لاسونه ئې پـۀ غېږه کښې د يـؤ بـل سره رامـوټې کـړل يـو ځـل ئې بنـي، او بيـا ګـس اړخ تـه ئـې د سـترګو پـۀ لکـۍ کښـې شـاته اوکتـل مخکښې ورسته پۀ زنګيدو شو او بِسم لله ئې اوکړه.

قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ اَنْفُسُكُمْ اَمْرًا....... (سورة يوسف ۱۸).

پـۀ دې کښـې څـۀ شـک نـه ؤ واقعـي چې لله تعـالیٰ ورلـه ډېـر خـوږ اواز ورکـړے ؤ مـا چـې د قـاري صـېب دغـه حـالات وليـدل نـو هغـه ورځ راتـه مخـې تـه نبغـه اودريـده پـۀ کومـه ورځ چـې قـاري صـيب د دې خبرې نه چوټ انکار اوکړو چې

"نا نه زۀ قاري نۀ يم ما حفظ نۀ دے کړے"

دا هغـه وخـت ؤ چـې قـاري صـېب ايلـه نـوے نـوے پـۀ فرنټيئـر کـور ايـف سـي کښـې د سـپاهي پـۀ حېـث برتـي شـوے ؤ او د قـاري صېب نوکري ايلـه يـو کـال وه د قـاري صيب يؤ کليـوال ؤ چـې هغـه پـۀ دغـه وخـت کښـې د قـاري صـېب د پلاټـون سـينيئر کمانډر ؤ د قـاري صـېب کليـوال ډېـر خـوږمن او قـدرمن انسـان ؤ د خپـل پلاټـون د تمـامو ځوانـانو بـه ئـې پـوره پـوره خيـال سـاتلو چـې څـومره بـه تـرې کېدلـه نـو د خپـل وس مطـابق منډه تـړه بـه ئـې د هـر ځـوان دپـاره وهلـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـه د قـاري صـيب د پـاره هـم غـوره سـوچ فکـر لرلـو ولـې چې کـۀ يـؤ طرفتـه د پلاټـون مشـري ور پـۀ غـاړه وه نـو بـل طرفتـه د قـاري صـيب کليـوال هـم ؤ د غـه وجـه وه چې د قـاري صـيب پـۀ حق کښې هغـۀ د ښـۀ نه ښۀ فيصله کول غوښتل.

د غـه رنګ د قـاري صـيب کليـوال د خپـل بټـالين حوالـدار ميجـر سـره دا خبـره اوکـړه چې زمـا يـؤ کليـوال حـافظِ قـرآن د ے او کـۀ ستاسـو خوښـه وي نـو د خطيـب صـيب پـۀ غيـر موجـودګۍ کښې بـه زمـونږ خطيـب وي د قـاري صـيب د کليـوال مقصـد دا ؤ چې يـؤ خـوا بـه خطيب صـيب تـه هـم سهولت وي او بـل خـوا بـه زمـا کليـوال تـه هـم لږ راحـت او سـکون والا ځـائے ميلاؤ شـي ولـې چې د سـپاهي کـار خـو ټولـه ورځ منـډې تـرړې وي هلتـه لاړ شـه او دلتـه راشـه، ټـوپـک خکتـه او ټـوپـک پورتـه وردي واغونـده او وردي اوباسـه او د سـپکنډ خطيـب ډيـوټي څـۀ وي خـو د جومـات صـفائي او پينځـۀ وختـه اذان بـس نـور خو ټوله ورځ پۀ پاکو سپينو جامو کښې تسبيح اړوي او بس.

د قـاري صـيب کليـوال چې بټـالين حوالـدار تـه دا خبـره اوکـړه نـو خبـره ئې وۀ نـۀ غورزولـه او سمدسـتي ئې قـاري صـيب پسـې يـو ځـوان ور واستلو او خپل ځان ته ئې راوغوښتلو.

"هن ..... ځوانه تاسو د قرآن حفظ کړے د ے؟"

قـاري صـيب مُسـکے شـو خـو هـيڅ جـواب ئې ور نـۀ کـړو بټـالين حوالـدار ورتـه اووئيـل کـۀ ربښـتيا حـافظِ قـرآن يـې نـو د خطيـب صـيب

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره شه سېکنډ خطیب به ئې قاري صېب چې دا واؤرېدل نو چوټ انکار ئې اوکړو۔

"نا نه جي زهٔ حافظ قرآن نهٔ یم دا چا دروغ وئیلي دي"

د قاري صېب کلیوال یک دم قارې صېب ته حېران حېران اوکتل د څهٔ خبرې اراده ئې لرله خو غلے پاتې شو

ولې چې کهٔ نور چاته د قاري صېب د حفظ پته نهٔ وه نو کلیوال ته خو پوره پوره علمؤ د قاري صېب کلیوال بتهالین حوالدار نه معذرت اوغوښتلو او روان شو خو هېڅوک د قاري صېب د انکار پهٔ وجه پوهه نهٔ شو چې قارې صېب اخر انکار ولې اوکړو قاري صېب یخه یخي تېزې هواګاني سپیني سپیني واؤرې شړ شېړ دنګ غرونه تهولې سختي سوختي تېرولې خو د جومات د سېکنډ خطیب ډیوټي ورته خدائے خبر چې ولې ګرانه وه چې قبوله ئې نهٔ کړه د قاري صېب کلیوال دا خبره د هغې ورځې نهٔ پهٔ زړهٔ ګرځوله پهٔ کومه ورځ چې قارې صېب انکار اوکړو او دا ئې غوښتل چې د قاري صېب نه اوپوښتي چې تاسو انکار ولې اوکړو۔

څهٔ موده پس قاري صېب او کلیوال پهٔ چهټۍ کلي ته لاړل کله چې پهٔ کلي کښې د قاري صېب کلیوال د قارې صېب نه پته پوښتنه اوکړه نو قارې صېب ورته اووئیل چې

"هر څهٔ کولے شم کلیواله خو بس پهٔ چا پسې رانه وروستو اودرېدل نهٔ کېږي "۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د توپک شپېلۍ

هر څو کـه نسرین یـوه زنانـه وه خـو د بهـادرۍ قیصـې ئـې لکـه د یـو ننګیـالي زلمـي کوڅـه پـه کوڅـه او کلـي پـه کلـي خـورې وې . هغـه یـوه هوښـیاره، بهـادره، حسـینه، او د اخلاقـو یـوه ښـکُلې نمونـه وه نسرین د خپلې مـور ګـل بـانو د مـرګ نـه پـس هـم پـه خپـل کلـي کښـې عبـد الله نـومې یـو ځـوان تـه وادۀ شـوه .عبـد الله هـم ډېـر ښـۀ او تکـړه ځـوان ؤ خـو د خپـل مـور او پـلار خـوارۀ ئـې نـۀ وو لیـدلي .عبـد الله د دریـو کـالو ماشـوم ؤ چـې مـور پـلار ئـې پـۀ یـوه ځـانمرګي حادثـه کښـې وفـات شـوې وو .او د عبـد الله پالنـه ملـک جـان میـر ګـل لکـه د خپـل اولاد پشـان کـړې وه .ملـک جـان میـر ګـل د عبـد الله خپـل سـکه مامـا ؤ .

ملـک جـان میـر ګـل د لـوئې جائیـداد مالـک ؤ او د ملـک صـېب نـور ورونـه هـم ښـۀ د مـال خاونـدان وو ملـک صـېب د عبـد الله ډېـر خیـال سـاتلو او اکثـر بـه ئـې دا کوشـش ؤ چـې د عبـد الله پـۀ حـق کښـې څـۀ قسـم فېصـله هـم وي نـو چـې د عبـد الله د مرضـۍ مطـابق دې اوشـي ملـک صـېب بـه داسـې ځکـه کـول چـې عبـد الله تـه د مـور پـلار څـۀ احسـاس وَ نـۀ شـي د نسـرین سـره د عبـد الله رشـته هـم د عبـد الله پـۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه شوې وه کله چې د عبد الله وادۀ اوشو نو عبد الله به ملک صیب ته دا خبره کوله چې

" ماما جي زۀ غواړم چې زما ځانله کور شي او باقي ژوند زۀ پۀ تاسو بوج نۀ شم "

خو ملک صیب به ورته وئیل چې

" نا عبد الله نا تۀ پۀ ما بوج نۀ يې څۀ اوشو کۀ تۀ زما خپل بچے نۀ يې خو زما د خپلې خوږې خور بچے خو يې کنه او بيا زما پۀ دې مال حال کښې ستا پوره پوره حصه ده زما د خور چې زما سره کومه حصه جائيداد کېږي نو د هغې مالک خو يې کنه "

خو عبد الله بيا هم نۀ غوښتل چې زۀ دې د ماماجي ګټې وټې ته ناست يم او خورم څښم دې عبد الله ملک صیب مجبوره کړو او ځانله ئې د مور پۀ حصه جائيداد کور جوړ کړو عبد الله د ماما نه ځانله شو او د نسرين سره ئې ښۀ د مينې محبت ژوند تېرولو کال پس خدائے پۀ عبد الله او نسرين مهربانه شو او پۀ نارينه اولاد ئې ور نازول څۀ موده پس عبد الله د خپل پلار د جائيداد حساب کتاب د خپلو ترونو سره اوکړو او پۀ خپلو ترونو ئې خپله حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې ځانله دوبۍ ته د تللو ويزه واخسته عبد الله دوبۍ ته مزدورۍ دپاره لاړو د مسافرۍ شپې ورځې کۀ هر څو سختې وې خو د نسرين او عدنان د روڼ سباؤن دپاره ئې زغملې او دغه رنګ نسرين به هم د عبد الله جدايۍ زهيروله خو د خپل بچي عدنان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره به ئې خپل ځان مشغولولو او د وړوکي عدنان وړو وړو خبرو او خنداګانو به ترې ټول غمونه هېرول.

عبد الله چې په دوبۍ کښې يو کال نيم تېر کړو نو الله پاک ئې د ژوند لمحې پوره کړې او عبد الله په اېکسيډنټ کښې مړ شو دا غږ د نسرين د پاره سم تندر ؤ داسې وه لکه چې په نسرين يوازې د قيامت ورځ وه په ځوانه ځوانۍ کښې د عبد الله نه جدا شوه نسرين لاړه کونډه شوه عدنان يتيم شو د نسرين او عدنان د سر سېورے وران شو بلها ارمانونه ئې په زړهٔ پاتې شو د عبد الله د مرګ نه شپږ مياشتې پس يوه ورځ ساخت مهال د نسرين د کور د کوڅې ور يؤ فقير وډبولو نسرين ورته د کور دننه نه اواز ورکړو.

"څوک يې؟"

جواب اوشو

" غريب فقير ملنګ يم چې څهٔ مو د وسه کېږي د الله په نامه ئې غواړم الله مو د ژوند ټول مصيبتونه پرېشانۍ په خوشحالۍ بدلې کړه ډېر غريب يمه څهٔ لاس امداد راسره اوکړئ الله مو اوبخښه "

نسرين اووئيل چې

" زهٔ خو پخپله د سر سېورے نهٔ لرم ايکي يؤ ماشوم زوي سره د کونډتون شپې ورځې سبا کووم بس يو د الله اسرې ته پرته يم "

دغه رنګ يوه شېبه خاموشه شوه لکه چې د غمونو باران وربانديې بيا تازه شو او بيا ئې فقير ته په غريو ژن اواز کښې اووې

-

(c) ketabton.com: The Digital Library

" تۀ لږ صبر وکړه زۀ راځم "

لږه شېبه پس نسرين په يو کټوري کښې لږ غوندې اوړۀ راوړۀ

" هن کاکا دا واخله"

فقير د نسرين د لاس نه کټورے واخستۀ او اوړۀ ئې په ګوډې کښې واچول.

" الله دې ستا خاوند له جنتونه ورکړي بچے دې خدائے نيک عمله لوئے کړه الله دې پرې ډېره خوشحاله کړه "

فقير پۀ يوه ساه دعاګانې اوکړې او روان شو نسرين هم د فقير پۀ دعاګانو امين اوکړو او د عبد الله پۀ يادونو کښې پۀ کټ کښې کښېناسته ولې چې نسرين ته بيا د عبد الله نامه مخې ته شوې وه . د کور د کار سره سره ټوله ورځ ئې د عبد الله پۀ يادونو کښې تېره کړه کله چې پۀ ټول کلي د تئيرو تور شادر راخور شو چپه چپتيا شوه ګير چاپيره د ګاونډ خلک په خوارۀ خوب اودۀ شو . د نسرين سترګې لا ورغلې نۀ وې چې پۀ سر ئې چا د تور ټوپک شپيلۍ کېښوده.

" چپ! چې شور وَ نۀ کړې "

نسرين اوويرېدله سترګې ئې پۀ ځائے ودرېدلې ساه ئې بې واره شوه حلق ئې اوچ شو او د خُلې نه ئې اواز نۀ راختو څو شېبې پس چې ئې د سترګو پۀ لکۍ کښې وکتل نو يو کس تربوزک وهلے ولاړ ؤ او د ټوپک پۀ ماشه ئې ګوته پرته وه او نسرين ته ئې اووئيل چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

" کــۀ خپــل ځــان دې روغ خــوښ وي نــو ســره د ماشــوم مخکښــې شه ګنې نو"

نســرین چــې دا واورېــدل نــو د ډېــرې غصــې نــۀ ئــې د وجــود وینــه کلـه پښـو لـه او کلـه سر لـه تلله او راتللـه خو هېڅ ئې هـم نـۀ شـو کـولے نســرین ســره د خپــل ځــان پــرواه نــۀ وه خــو د عــدنان لــۀ خــاطره ئــې تللــو تــه غــاړه کېښــوده او ورســره روانــه شــوه ولــې چــې بلــه لار نــۀ وه د نســرین د زړۀ نــه یــو لله خبــر ؤ عــدنان ئــې پــۀ یــو طــرف راړولے او روانــه وه خــو پــۀ زړۀ کښــې ئــې رنــګ رنــګ ســوچونه فکرونــه کــول د ځــان ســره زړۀ کښــې وائــې چــې داســې څــۀ طریقــه اوکــړم چــې د دې ظــالم نــۀ مــې ځــان خــلاص شــي د لــږ مــزل نــه پــس نســرین خپــل حــواس بحــال کــړۀ او دغــه سړي ته ئې اووئیل.

" وروره کــۀ خفــه کېــږې نــۀ نــو زمــا ســره زمــا کــالي پتــرې او څــۀ لــږې ډېــرې نغــدې روپــۍ دي کــۀ خوښــه دې وي نــو زۀ بــه ورپســې بېرتــه لاړه شم "

ســړي چــې دا واورېــدل نــو نــور هــم خوشــحاله شــو او ورتــه ئــې اووئیل چې

" خوښــه مــې ده خــو ماشــوم بــه دې مــا ســره وي او زۀ بــه هــم درســره ځم "

نســرین پــۀ خوشــحالۍ خوشــحالۍ راروانــه شــوه کلــه چــې واپــس راورســېدله نــو نســرین پــۀ خپــل کــور پــۀ منــډه ورننوتلــه او پــۀ کوټــه کښــې دننــه دېــوال تــه راځوړنــد کلاشــنکوف تــه ئــې لاس کــړو او پــۀ دغــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظالم ئې تش کړو سړے پړ مخې پرېوتو نسرین زر عدنان بچي له ورمنډه کړه اسمان ته ئې وکتل او د ځان سره ئې اووئيل

" شکر دے خدایه چې د ظالم پۀ لاسونو کښې دې هم زما د عدنان بچي حفاظت اوکړو"

د کلاشنکوپ د ډزو اؤریدو سره د ګاونډ خلک هم راورسېدل خلکو چې په زمکه پروت په وینو کښې لت پت د دغه سړي مخ پرانستۀ نو دا هم هغه کس ؤ چې د سحر ئې د ملنګ پۀ جامه کښې خېر و ذکات غوښتۀ.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

قلم

خـدائے خبـر چـې پـهٔ مـا ولـې هغـه دومـره ښـه لګېـدلې وه یـا خـو رښـتیا هغـه ډېـره ښـکُلې وه او یـا هسـې د هغـې ښائسـته سـترګې او ښـکُلا زمـا پـهٔ زړهٔ کښـې ځـائے شـوي وو زمـا پـهٔ خیـال چـې د هغـې دغـه انداز ښکُلے ؤ.

" خو نا هیچرې نهٔ "

" دومره ښکُلې خو نهٔ وه "

او نـهٔ داسـې یـو نـا اشـنا ښائسـت ؤ چـې ګینـې مـا هـډو لیـدلے نـهٔ ؤ ولـې چـې زمـا د کلـي پـهٔ لـوئے بـازار کښـې د کپـړو یـو غـټ دوکـان ؤ او زمـا دوکـان تـه بـه روزانـه نـوي نـوي مخونـه راپېښـېدل د ډېـر لـرې لـرې نـه او نـا اشـنا نـا اشـنا خلـک بـه راتلـل زهٔ بـه هـر سـحر خپـل دوکـان تـه تلـم او ماښـام بـه ناوختـه کـور تـه راتلـم او لکـه د نـور کلـه پشـان دغـه ورځ خپـل دوکـان تـه روان ووم پـهٔ لاره کښـې مخکښـې دوه کلـومیټره پـس یـؤ وړوکـے بـازار هـم ؤ چـې اکثـر بـه پکښـې د سـړک د تنګـوالي او د ډرائیورانـو د بـې ځایـه ګـاډو اودرولـو لـهٔ وجـې عمومـاً ګـاډي را حیصار وو او پهٔ ګهنټو ګهنټو به را حیصار وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـه ورځ هـم ګـاډي را حیصـار وو کلـه یـؤ ګـاډے د بـل ګـاډي نـه پـۀ یـؤ اړخ او کلـه پـۀ بـل اړخ د وړانـدې کېـدو پـۀ هڅـه کښـې بوښـت وو یؤ ګاډي والـه بـه بل ګاډي والـه تـه وئيل

" تۀ لږ مخکښې شه "

او بل

" تۀ لږ شاته شه "

" هلکه هارنونه مۀ وهه غوږونه دې راله کاڼۀ کړل "

او کلـه کلـه خـو بـه پکښـې ډرائیـوران د یـؤ بـل سـره پـۀ شر هـم شـول زمـا نـه وړانـدې یـؤ سـوزوکے پـۀ مـزه مـزه روان ؤ کلـه بـه ناڅاپـه اودرېدو او کلـه بیـا ورو غونـدې روان شـو او چـې کلـه ورتـه لـږه شـان موقـع مـېلاؤ شـوه نـو د یـوې رکشـې نـه مخکښـې شـو مـا هـم خپـل ګـاډے پـۀ تېـزۍ سـره ور وړانـدې کـړو خـو د رکشـې نـه د وړانـدې کېـدو موقـع راتـه مـېلاو نـۀ شـوه زۀ هـم پـۀ دې کوشـش کښـې ووم چـې کـۀ پـۀ یـؤ اړخ راتـه لـږه لار مـېلاؤ شـي نـو لـږ بـه دوکـان تـه زر اورسـېږم رکشـه کښـې شـاته بنـځې لاس تـه تقريبـاً د لسـو کـالو ماشـوم ناسـت ؤ او پـۀ څنـګ کښـې ورسـره ګـس اړخ تـه پـۀ تـور نقـاب کښـې یـوه پېغلـه ناسـته وه اتفاقـاً زمـا دغـې پېغلـې تـه پام شو پېغلـه کلـه یؤ خـوا کلـه بل خـوا کلـه لانـدې کلـه بانـدې د ډېرې حيـا نـه ئـې د سـترګو نظـر اړولـو را اړولـو لکـه چـې د پېغلـې سـترګو لـه چـا څـۀ ډکـے وغېـره وروړلـو او پېغلـې تـرې نـه خپلـې سـترګې بـچ کـولې د پېغلـې دا انـداز پـۀ مـا ډېـر ښـۀ اولګېـدۀ د پېغلـې دغـې ادا زمـا د زړۀ پـۀ مېـنځ کښـې قـدم کېښـود

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د زړۀ دروازه ئې وډبوله پېغلې په دغې ادا زما اودۀ زړۀ راويښ کړو.

دغه شان چې کله ما د خپل ګاډي په هارن ګوتې کېښودې او هارن مې اووهلو نو زر ئې ماته اوکتل او چې پام ئې شو چې ګينې دے هم ماته ګوري نو زر ئې خپلې سترګې خکته کړې او بيا ئې د سترګو ګاتې په ځائے د حيا لۀ وجې نه اودرېدل او بيا ئې خپل نقاب ته لاس پورته کړو اول ئې په پوزه په نرو سپينو ګوتو نقاب سم کړو او بيا ئې لاس تر يو غوږ ورسولو او هم په خپل غوږ ئې د لاس ګوتې نيولې پرېښودې د پېغلې په دې تماشه تماشه کښې زۀ نۀ په وخت پوهه شوم او نۀ په جوړ شوې رش چې په دې کښې لار وشوه بازار ختم شو رکشه په لار پاتې شوه او زۀ خپل دوکان ته ورسېدم.

ګاډے مې يو خوا ته اودرولو دوکان مې کولاؤ کړو په ګاونډيانو دوکاندارانو مې سلام واچولو او د خپل دوکان په صفايئ کښې مشغول شوم خو د پېغلې هغه د حيا نه ډک ښائسته ښکُلے انداز به راته مخکښې مخکښې کېدو او د خپل ځان سره په زړۀ زړۀ کښې مُسکے مُسکے کېدم په زړۀ کښې مې د پېغلې اداګانو يو لوئے زخم جوړ کړے ؤ زړۀ مې د خپل ځان سره په خبرو ؤ او دا پوښتنه به ئې د خپل ځان نه پخپله کوله چې

" خدائے خبر چې دا پېغله به څوک وه؟ خو څه مره کۀ هر څوک وه خو ډېره قدرمنه او حيا ناکه پېغله وه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دوکان صفائي مې اوکړه جارو مې يو ګوټ ته ورګوزار کړه او د جامو تانونه مې سمول راسمول خو زړۀ مې د ېر ناقراره ؤ کۀ د چا ګاک يا ګاونډي دوکاندار سره به مې د څۀ خبرې لۀ وجې لړ پام غلط شو نو ساعت پس به مې بيا هغه پېغله را پۀ زړۀ شوه او ناقراره به شوم ورځ تېره شوه مازيګر شو چې پۀ دې کبنې مې ناڅاپي نظر پورې د سړک پۀ غاړه هم پۀ دغه پېغلې پرېوتو زۀ يک دم پاسېدم پۀ زړۀ کبنې مې د پېغلې پۀ ليدو يوه مسته هوا والوته پېغله پۀ ماشوم ورپسې وه او زما دوکان ته رانتوتله دوکان ته پۀ رانتوتلو سره سم ماشوم اووئيل چې

" ماما جي پۀ نوي ډيزائن کبنې د زنانۀ کپړې راواخله "

ما زر زر د جامو نوي تانونه راسپړدل شروع کړل او زړۀ مې غوښتل چې پۀ ټولو کبنې د ټولو نه ښکُلې او ښائسته جوړه پېغلې ته راواخلم پېغله لګيا وه جامې ئې خوښولې او ما د پېغلې پۀ سترګو کبنې خپل ورک شوے ځان کتلو زۀ د پېغلې پۀ تماشه ووم او پېغله د جامو پۀ تماشه وه اوس خو مې پېغله د ېر نزدې نه اوليدله هر څو کۀ د پېغلې مخ پۀ نقاب کبنې پټ ؤ خو د پېغلې سترګې او ښکُلې سپين مرمرين لاسونو د پېغلې د ښائست ګواهي ورکوله پېغلې جامې خوښې کړې او د ماشوم مخې ته ئې کېښودې ماشوم د هغې جوړې د قيمت تپوس اوکړو او ما ورته د جوړې څوارلس سوه روپۍ يادې کړې ماشوم پېغلې ته اوکتل او خپل جيب ته ئې لاس کړو ماشو د جيب نه قلم راواخستو او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل پېغلـې خپـل لاس تـه اوکتـل بیـا ئـې د ماشـوم نـه قلـم واخسـتو او د ماشـوم پـۀ لاس ئـې څـۀ اولیکـل ماشـوم زر زما نه تپوس اوکړو

" پۀ دولس سوه به وَ نۀ شي؟ "

پۀ جواب کښې ما د ماشوم نه اوپوښتل چې

" ولې دا ګونګې ده؟ "

او ماشوم جواب راکړو چې

" او ماما دا ګونګې ده "

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا که ژړا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خندا كۀ ژړا

د تیمور خان مور تمبل پۀ لاس دا خبره اوکړه چې

" زما دغه ایکې یو نیازبین بچے دے او زۀ به د خپل زوي تیمور خان وادۀ په داسې ډونګ سره سر ته رسوومه چې د تمام محلت خلک ئې پۀ تماشو سترې شي "

هر څو کۀ د تیمور خان پلار شمشیر ګل کاکا د ټنګ ټکور خلاف ؤ خو د تیمور خان مور د خپل زوي د وادۀ خوشحالي د ټنګ ټکور نه بغیر نیمګړې ګڼله د تیمور خان د مور پښه د ډېرې خوشحالۍ نه پۀ زمکه نۀ لګېده توده توده پره وه چاته به ئې د يؤ کار ښودنه کوله او چاته د بل کار.

" دغې تۀ دا لوښي اووينځه ....او فلانکۍ تۀ خلکو له اوبۀ ورکوه.......ورېرې تۀ مېلمنو ته وریژې اچوه "

او دغه رنګ خپله خبره به ئې مخ پۀ وړاندې بوتله چې

" تولو ته وايم ګورے چې مېلمانۀ درنه خفه نۀ شي "

او پۀ منډه منډه به د پېغلو پۀ محفل ورننوتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" یـۀ جینکـو سـندرې وایـئ کنـه تاسـو خـو داسـې غلـې ناسـتې یـئ او کـۀ سـندرې نـۀ درځـي هلئ......پاسـئ څـۀ غـم خـو نـۀ دے پـۀ کـور کښـې مـې پـۀ وړومبـي ځـل خوشـحالي راغلـې ده لاد دې نـه زیاتـه خوشحالي به لاکله پۀ ما راځي "

او بیـا پخپلـه ئـې تمبـل تـه لاس کـړو یـؤ ځـل دوه د ګوتـو پـۀ سـرونو د تمبـل غـاړه او بیـا د لاس پـۀ ورغـوي د تمبـل مېـنځ تـه خپـل لاس راواچولو او شروع ئې اوکړه.

" یۀ هلکه وره راوله "

" برغه تماشه راوله "

" توره دې لونګي او زرین دې شال دے "

" نن د تیمورخان او د خندا وار دے "

او کلـه کلـه خـو سـره د تمبـل بـه پـۀ ګـډا هـم ورغلـه محفـل بـه ئـې ګـرم کـړو جونـه بـه ئـې راپـارې کـړې چـا بـه لاسـونه پړقـول چـا بـه سـندرې وئیلـې او چـا بـه ګـډا ګانې خنـدا ګانې کـولې تـر دې چـې بعضـو ښـځو خـو بـه پکښـې د وریـژو ډکـې غـورۍ هـم پرېښـودې او د تیمـور خـان د مـور د ګـډا پـۀ تماشـه بـه وې چـې پـۀ دې کښـې د تیمـور خـان پـلار شمشـېرګل کاکـا د بیټـک د یـؤ دیـوال پـۀ سـر سـر راښـکاره کـړو پۀ غصه غصه انداز کښې ئې اووئیل

" دا څـۀ غوبـل مـو جـوړ کـړے دے ...... بنـد کـړې دا فضـولیات ....د ځان نه مو راته ډمان ساز کړې دې "

(c) ketabton.com: The Digital Library

او بیا د دې خبرې کولو سره ئې د تیمور خان مور ته اوکتل او په مُسکي شان انداز کښې ئې اووئیل

" او دې ته پکښې اوګوره ......ته خو د عقیدې ښځه یې ......په سپین سر دې د ورو سره ځان سم کړے دے بنده کړه دا ډمخانه چې د ډنګ اواز وا نۀ ورم "

د شمشېر ګل کاکا د قارېدو سره خاموشي شوه د جونو محفل پیکه شو او د تیمور خان مور د خپل ځان سره په ګونیدو شوه او بیا ئې اووئیل چې

" تۀ وس دۀ ته ګوره ......ستا وس د ښځو په کار کښې څۀ کار دے خو ځه چرته د خپلو مېلمنو سره کېښنه د ځلورو میاشتو په تبلیغ کښې څۀ لاړې چې د ځان نه دې راته اوس مُلا جوړ کړے دے ځه خپل کار کوه دا خو وارۀ دي څۀ به کوي نو ستا پکښې څۀ کار دے "

د تیمور خان مور خپله خبره جاري اوساتله چې

" او بیا نن ؟ ......نن خو د خوشحالۍ ورځ ده داسې د خوشحالۍ ورځې کله کله وي او زما په کور کښې خو دا خوشحالي ورومبۍ خوشحالي ده خدائے خبر چې بله خوشحالي به کله راځي زما خو بل زوے هم نشته په شپږو لوریانو د بره دغه یو ککے خدائے راکړے دے چې زۀ نن د خپل نیازبین زوي په خوشحالۍ خوشحالي او نۀ کړم نو کله به کووم "

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تیمور خان د مور او پلار تر مېنځه دا خبرې لا ختمې نه وې چې په بل اړخ د تیمور خان د ترونو او ماماګانو بچي سره د تیمور خان په ډنګ ډونګ او په ګډا ګانو په کوڅه راننوتل د چا په لاسونو کښې تمانچې وې او د چا په لاسونو کښې د پټاخو ډبې وو ټولو د ډزو یو لوئې غوبل جوړ کړې ؤ ډز ډوز د سازونو او سندرو شور د ماشومانو ها هو او ګڼه ګوڼه ـ تیمورخان پخپله د کلاشنکوف بوړ کش کړو اسمان ته ئې اونیوه او په ماشه ئې ګوته ټینګه کړه ـ

دړه دړ دړه دړ دړه....

د کلاشنکوف پوره جاجر ئې تش کړو ـ

شمشېر ګل کاکا چې دغه غوبل ته اوکتل نو د برداشت ماده ئې ختمه شوه په ځان پوهه نه شو او په دېوال ئې بره راودانګل او په غصه سره ئې د یو کس نیم نه ځپېړه پورته کړه او وَ ئې وئیل

" دا څه کوي لوفرانو ......ماله کار ګورئ ......ځئ اوځئ مېلمه کوربه نه پېژنم چې په عقیده کښېنئ خو ټهیک ده او که خفګانونه غوبل جوړوئ نو په مخه مو ښه چې وَ مو نه وینم "

او خپل زوي تیمور خان ته ئې مخ راواړولو او وَ ئې وئیل ـ

" تا څه د ځان نه لېونې جوړ کړې دې ......دا خلک خو هم تاله مبارکۍ له راغي او ته د ماشومانو سره امېراقې وهې او دا په لاس کښې دې دا ټوپک څه کوي تاته ما نه دي وئیلي چې د لوفرانو سره مه ملګرې کېږه ......ځه هلته د خپلو مېلمنو سره کېښنه "

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمشېر ګل کاکا د تيمورخان سره پۀ دې خبرو ؤ چې د شاه ارخ نه چا اواز اوکړو چې

"کاکا د تيمور خان پۀ مور څۀ چل شوے او راپرېوتې ده"

شمشېر ګل کاکا او تيمورخان چې شاته اوکتل نو د کور ټولې زنانه يو ځائے تۀ راټولې شوې وې او يوه لويه واوېلا جوړه شوه داسې واوېلا چې نۀ خو څوک پۀ خندا پوهېده او نۀ پۀ ژړا چا دا پېژندل نۀ شو کولے چې دا راجمع شوې خلک ژاړي او کۀ خاندي شمشېر ګل کاکا او تيمور خان ورمنډه کړه او چې د راجمع شوو زنانو پۀ مېنځ کښې ئې د تيمور خان مور ته اوکتل نو د تيمور خان د مور پۀ تندي د وينو سېلاب رامات وو تيمورخان چې خپله مور پۀ خپله غېږه کښې راوچته کړه او وۀ ئې کتل نو د تيمور خان د مور د تندي نه د کلاشنکوف ګولۍ پورې راپورې وتلې ده.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحم

هسې خو د تماشې خلک بنځه ډېر او بې شماره ؤ خو يؤ هم پکښې داسې نۀ ؤ چې تاروګې تۀ ئې دومره قدرې وئيلي وے چې
" ظلم مۀ کوه "
تاروګي چې به هغې له ګُزار ورکړو نو هغې به منډه کړه چغې به ئې کړې او د سترګو نه به ئې د اوښکو يو سيلاب جاري شو ګېر چاپېره به ئې اوکتل زړۀ ئې غوښتل چې دې ګېر چاپېره تماشګيرو خلکو ته اووائي چې د دې ظالم نه مې خلاصه کړي خو زر به ئې سر خکته کړو او د ځان سره به ئې پۀ زړۀ زړۀ کښې اووئيل چې
" ولې دا خلک نۀ پوهېږي؟...... کۀ دوي ظلم نۀ پېژني ......او کۀ د دوې پۀ سينه کښې زړونه نشته "
خو د تاروګي پۀ دې عمل هر چا ځان شپيلے کړے ؤ او تشه تماشه به ئې کوله او نۀ تاروګي ته دا احساس کېدو چې
" د خدائے بنده دا خو هم د الله مخلوق دے او پۀ سينه کښې زړۀ لري څۀ اوشو کۀ ستا د پټي نه ئې يوه شوړه شوتل اوخوړل "

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د تـاروګـي پـهٔ زړهٔ کښـې لـږ شـان رحـم هـم نـهٔ راتلـو تـاروګـي چـې دا ځـل لـبنـتـې تـه لاس کـړو نـو تـاروګـي تـه داسـې محسوسـه شـوه لـکـه چـې تـاروګـي لـه چـا دوه برغـې لتـې ورکـړې وي تـاروګـے پـهٔ زمکـه ګـډ وډ راپرېوتـو هغـه چـې پـهٔ خـوارو سـترګو اوکتـل نـو د پيـر صـباق مـولائي صـبب خـره پـهٔ منـډه روانـه وه هغـه يـو نظـر خـرې تـه اوکتـل او بيـا ئـې سـترګې خکتـه کـړې لـکـه چـې ورتـه د خپـل جبـر احسـاس شـوے وي۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ګور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینې ګور

ما د انسان پۀ شکل کښې ځناور پۀ ورمبي ځل اولیدۀ اګر چې تاسو به دا وایئ چې د انسان پۀ شکل کښې او ځناور؟.
" او بلکل ...... د انسان پۀ شکل کښې او ځناور "
خو نۀ پوهېږم چې څنګه پۀ کومه ژبه او پۀ کومو لفظونو کښې بیان کړم هغه درد ، هغه خړیکه، هغه احساس او هغه د اوښکو ډکې غمژنې سترګې.
" هائ هائ ...... هېر به مې نۀ شي خو چې دۀ ته ولې دغه درد دغه خړیکه نۀ محسوسېدۀ؟ ...... ما ډېر څۀ لیدلي اؤریدلي او محسوس کړي وو خو داسې حالات، واقعات او ظلم زیاتے مې نۀ ؤ لیدلے ...... اوس هم چې را یاد شي نو غونې را باندې ځیږ ځیږ شي او د وجود ویښتۀ مې نېغ اودرېږي او ډېره لویه ویره مې واخلي او د ځان سره دا یوه خبره بار بار کوم چې
" دا انسان ؤ؟"
" نا نا نا ...... څوک وائي چې دا انسان ؤ او کۀ دا انسان ؤ نو بیا دۀ ته دغه احساس ولې وَ نۀ شو اخر چې دا انسانان ولې دومره ظالمان دي ایا ګینې زۀ هم انسان یم او کۀ چرې زۀ انسان یم نو بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د داسې انسانيت نۀ زما چوټ بغاوت دے ځکه چې هغه مې بلکل د زړۀ نه نۀ اوځي هره لحظه هر ساعت راته هم دغه حالات مخې مخې ته کېږي "

هغه ورځ يو ځوان زلمے وينم چې راروان ؤ يو لاس کښې ئې ټوپک او ترخ ته ئې پنجره زوړنده کړې وه او د ښکار نه واپس د خپل کور په طرف د خوشحالۍ نه په ټوپونو ټوپونو راروان ؤ کله چې تر ما راورسېدو نو يو شبېه زما سره اودرېدۀ چې زما پام سمدستې د پنجرې هغه بې وسه مرغۍ ته شو کومه مرغۍ چې دغې ځوان نيولې وه او د پنجرې په دغه قېد کښې ئې بندي کړې وه۔

ما چې د پنجرې هغې قېدي مرغۍ ته په زور زېر اوکتل نو د هغې هغه خوار خوار نظر زما زړۀ راولړزولو او زما په زړۀ ئې داسې زلزله راوسته چې زۀ دَ خود نه بېخوده شوم ما چې کله د مرغۍ په سترګو کښې سترګې ښخې کړې نو ما د هغې مرغۍ د ژوند ټول حال احوال داسې محسوس کړۀ لکه چې مرغۍ ماته خپله ټوله د ژوند قيصه کوله او ما اؤرېدله ما د هغې په سترګو کښې د بې وسۍ د غټو غټو اوښکو سره سره د هغې هغه سوالونه مينتونه هغه چغې کوکارې محسوسې کړې چې د بيانولو نۀ وې هغې هم ښکُلے او ازاد ژوند تېرول غوښتل هغې هم د خپل يار سره د مينې محبت د ژوند خوبونه ليدل هغې هم بچي لرل هغې د خپلو بچو سره د محبت او د خوشحالۍ ژوند تېرول غوښتل د هغې هم کور ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغې پۀ دغه احساساتو دغه ظالم نۀ پوهېدو هغې د هغه زندان د ماتولو کوششونه هم کول خو هغې هېڅ توان نۀ درلودۀ هغه پۀ دغه زندان کښې پۀ ارمان ارمان د خپل ژوند نه لاس پۀ سر شوه خو هغه ظالم ته دا پته وۀ نۀ لګیده چې مرغۍ پۀ اخري سلګۍ کښې دا ټپه هم اوکړه چې

زما د مینې کور دې وران کړو
ظالمه خدائے دې پۀ تا اوکړي فسادونه

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوې سړے

د کلي ټول خلک په يو ترپ راورسېدل چا په لاسونو کښې لوړې راخستې وې او چا به خاورې ګټې نه کتلې خو رابغولې به ئې يو آما لګيا وو سم يو لوئے غوبل و چا پکښې دا اواز اوکړو چې

" د اوبو نه کار واخلئ"

نو د اوبو اواز څه و چې د جومات ټوله ټينکۍ بيا د اوبو نه خالي پرته وه ځائے په ځائے بيا هم لوګي راختل خو چې کوم لوئے نا تاري اوُر د جومات په بروزه لګېدلے و نو هغه مړ شوے و خلک ټول ستړي ستړي او ساه ساه وو ټولو خلکو به د يو بل نه پوښتل چې دا اوُر څنګه او چا لګولے و دغه خبرې اترې لا جاري وې چې يو کس خوا کښې ولاړ د نهه لسو کالو يو ماشوم راونيولو او دوه درې څپېړې ئې ترې ښه جوښتې او تمبولې چې په هغې سره ماشوم چغې کړې او ټولو راغونډو شوو خلکو زر په حيرانتيا سره اوکتل بعضو کسانو د ماشوم د خلاصې په نيت هم وړمنډه کړه خو په دې کښې صبرو ترور د لرې نه اواز اوکړو او سرتور سر ئې رامنډې وهلې لکه چې د ماشوم په چغو خبر شوې وه او دغه وه چې راورسېده صبرو ترور د رارسېدو سره په خپل سر لوپټه سمه کړه د ماشوم د لاس نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ئـې د مــاچس ډبـے اوغورځولـو او کلـک ئـې پـۀ خپلـه غېـږه کښېـې راونیولــو د ماشــوم د لاس نــه د مــاچس غــورزول د ټولــو خلکــو د پوښتنو جواب وو ـ

صبرو تـرور ماشـوم پـۀ تندي ښـکُل کـړو او دا ئـې اووئیـل چـې دا خـو زمـا سـاده بچـے دے دومـره ظلـم څـوک کـوي دا خـو نـۀ پـوهېږي نـو تاسـو خـو د جرګـو خلـک یـئ صـبرو تـرور څـو سـتغې سـپورې اووئیلـې د خپـل زوي پـۀ سـر ئـې لاس راښـکود او سـره د خپـل زوي کـور تـه روانـه شـوه .... سـاده کـۀ رښـتیا سـاده ؤ او کـۀ نـۀ خـو چـې صـبرو تـرور بـه ورتـه سـاده وئیلـو نـو پـۀ ټـول کلـي کښـې پـۀ ساده مشـهور ؤ د سـاده خپـل نـوم زر ولـي خـان ؤ خـو سـاده نـوم ئـې رښـتیا پـۀ ټـول ژونـد کښـې سـادګي راوسـتلې وه دغـه شـان وختونـه تېرېـدل او زرولـي خـان سـاده د ژونـد ورځـې شـپې پـۀ مختلفـو تکلیفونـو کښـې صـبا کـولې د زر ولـي خـان سـاده د ژونـد تکلیفـات دومـره ډېـر وو چـې بعضـي بعضـي غـټ غـټ تکلیفونـه بـه زر ولـي خـان سـاده تـه هـیڅ هـم نـۀ وو او نـۀ بـه ئـې محسوسول ـ

ولـې چـې زرولـي خـان سـاده د صـبرو تـرور مشـرے زوے ؤ او د زر ولـي خـان سـاده نـه چـې کـوم کشـران ورونـه وو نـو هغـوي ټولـو لـه صـبرو تـرور ودونـه کـړي وو خـو زر ولـي خـان سـاده لـه ئـې لا واده نـۀ ؤ کـړے پـۀ دې راز څـوک هـم نـۀ وو پوهـه چـې زر ولـي خـان سـاده لـه صـبرو تـرور وادۀ نـۀ کـوي او کـۀ زر ولـي خـان سـاده وادۀ کـول نـۀ غـواړي خـو دومـره ضـرور پوهـه وو چـې زر ولـي خـان سـاده یـۀ ډېـر ښـۀ او اخلاقـي انسـان ؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library

چرته تري په ژوند څوک ازار شوي نه وو او په کار روزګار کښې هم د چا نه کم نه ؤ ښه تکړه انسان ؤ په قد بود هم ښه دنګ پوره شپږ نیم فوټه ؤ او نه خو په لاسو پښو معزوره ؤ ښه سم دم انسان وو خو خدائے خبر چې د زرولي خان ساده د زړۀ دنیا ولې نیمګړې ښکاریده.

کۀ چرته چا به د زر ولي خان ساده نه اوپوښتل چې تۀ ولې وادۀ نه کوې نو هغه به نرے شان مُسکے شو خو د دغې مُسکا په معنه څوک هم نه پوهېدل او دغسې د زر ولي خان ساده په سر کښې سپین اولګېدل ګیره ئې سپینه شوه او صبرو ترور داسې عمر ته اورسېدله چې د هغې علاج لاتر اوسه پورې نه دے پېدا شوے او د څۀ لږې ناروغۍ نه پس صبرو ترور د مرګ په خوب اوده شوه د صبرو ترور جنازې ته د کلي ګڼ خلک راغلي وو هر سړي د زر ولي خان ساده سره خپل غم شریکولو دغه وخت کښې چا د زر ولي خان ساده نه غلي غوندې اوپوښتل چې ساده ګله اوس خو به خپل کور اباد وې کنه ساده ګل یو سوړ اسوېلے اوکړو په مخ ئې غټې غټې اوښکې راوبهېدې او په ګیره کښې ورکې شوې او هغه غریو نیولي اووئیل

" زما عظیمه مور "

زما عظیمه مور چې ژوندۍ وه نو ما د هغې په مینه کښې څوک شریکول نۀ غوښتل او څکه ما د وادۀ نوم نۀ شو اخستے ما خپل ټول عمر د خپلې مور په خدمت کښې تېر کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خو زۀ "

زۀ پـۀ دې خوشـحاله یـم چـې د هغـې د مـرګ نـه پـس هـم زۀ د هغـې پـۀ مینـه کښـې څـوک شـریک نـۀ کـړم ځکـه چـې زمـا د مـور مینـه ډېـره عظیمـه مینـه ده او پـۀ دغـه غظیمـه مینـه کښـې ماتـه د بـل چـا نـوم شریکول ډېر لوې جُرم ښکاري -

د زر ولـي خـان سـاده پـۀ دې خبـرو سـره ټولـو خلکـو یـؤ بـل تـه اوکتـل او د ځـان سـره ئـې اوبړئيـل چـې زر ولـي خـان سـاده خـو ډېـر لـوئے سـړے دے او بیـا چـې کلـه د زر ولـي خـان سـاده مـور صـبرو تـرور خـاؤرو تـه اوسـپارلے شـوه او جنـازې تـه راغلـي خلـک ټـول خپلـو کورنـو تـه اورسیدل نـو بیـا چـا د جنازې اعـلان اوکـړو چـې پـۀ دا ځـل اعـلان کولـو سـره اعـلان اوریـدونکي ټـول خلـک حـق دق او حیـران شـول او دغـه شـان د کلـي محلـت خلـک ټـول خبـر شـول چـې زر ولـي خـان سـاده د خپلي مور قبر ته ډېره وهلې د مرګ پۀ خوب اودۀ ؤ -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش لاس

فخري کاکا چې د لوئې اختر مونځ پهٔ عیدګاه کښې ادا کړو نو د یؤ څو کسانو سره ئې د اختر مبارکي اوکړه او نېغ خپل کور پله روان شو څه ساعت پس خپل کور ته د رسېدو سره ئې خپلې کور وداني ګل بشرې ته اووئیل چې

" لله دې زموږ مدد اوکړي ګینې ډېره ګرانه ده یو خوا ګراني دومره حد ته رسېدلې ده چې هر څۀ د اسمان سره خبرې کوي او بل خوا کۀ لله پاک راله اولاد راکړے وے نو نن به مې داسې حال نۀ ؤ ولې چې دا وخت زما د کار روزګار نۀ بلکې د جومات پۀ ګوټ کښې د لله لله ذکر کولو دے خو بس څۀ اوکړم مجبوري ده نو......دا نور مخلوق اوګوره خپل اخترونه کوي خوشحالیانې کوي قربانۍ کوي او زموږ د خوارانو قسمت.........هئ هئ ......پۀ ننۍ مبارکه ورځ مې هم پۀ دې عمر دمه نشته“

او بیا ئې یؤ اسوېلے اوکړو خپل اوزار ئې پۀ اوږه راواړول او پۀ رېږدلو قدمونو ئې پۀ قلاره قلاره د شاهي پارک لار اونیوه شاهي پارک ته چې اورسېدلو نو وړومبے شروع ئې د شبر عالم او مېمونۍ د قیصې نه اوکړه او چې ګهنټه نیمه کېدله نو فخري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاکا د تمبل په جرق او د خپل خوږ اواز په جادو د پارک ټول خلک ګېر چاپېره د خپل ځان په تماشه کړي وو لا به چا فخري کا کا ته څه ورکول چې يو تور مخي پوليس والا د غه ګنه خوره کړه او فخرے کاکا تش لاس کور ته روان شو -

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر

دغـه شـپه د کـور ټولـو خلقـو تـه ډېره درنـه محسوسـېده خـو چـا يئ بـل تـه اظهـار نـۀ شـو کـولے شـپه پخـه وه خـو د ټـول کـور پـۀ دغـه يـوه کوټـه کښـې رڼـا اوس هـم ويښـه وه هغـې تـه پـۀ مېـز ډېـر کتابونـه پـراتـۀ وو ياسـمين پـۀ مېـز پـروت د ټـي وي ريمـوټ تـه لاس کـړو او ټـي وي ئې بند کړو۔

بـل خـواه پـۀ مېـز پرتـه د کاغـذ يـوه پاڼـه د پکـي هـوا خوزولـه ياسـمين دغـه پاڼـه راوچتـه کـړه او پـۀ دغـه پاڼـه لـيکلے شـوي خـط تـه ئـې پـۀ زيـر زيـر کتـل .... خـط ئـې لا پـوره لوسـتلے نـۀ ؤ چـې لاسـونه ئـې پـۀ رپـېدو شو

او پاڼـه ئـې د لاسـونو نـه پربوتـه .... هغـې چـې پـه رپـېدلو لاسـونو د رڼـا مـخ د مېـز نـه را اوچـت کـړو نـو د رڼـا پـۀ خُلـۀ د زهـرو خوړلو لۀ وجې وينه رابهېدلې وه۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمنّا

د هغې هم دغه یوه تمنّا وه! چې کله به هُږم پۀ څۀ خبره خفه شوه نو زر زر به ئې پۀ خپله تمنّا خپل زړۀ ته تسلي ورکوله او اکثر به ئې بره اسمان ته اوکتل او دا به ئې د ځان سره اووئیل چې

"شکر دے خدایه چې دغه یوه تمنّا خو لرم ګینې ډېره ګرانه ده ولې چې زما ځواني دلته د بیلتانۀ اؤر اوسېزله او د هغۀ ځواني د عربستان مسافرۍ"

خو پۀ هغه ورځ چې د هغې د کور پۀ کوڅه کښې د ګاډي د ناڅاپي بریکونو اوازونه د هغې تر غوږو شول نو زړۀ ئې یو درز اوکړو ګیر چاپېره ئې اوکتل او پۀ منډه دروازې پله ورغله هغې چې د دروازې پۀ سوري کښې اوکتل نو د هغې تمنّا د خان د ګاډي د ټیر د لاندې اخري سلګۍ وهلې

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرم

نـﺉ ده معلومــه چـې د دې نـه وړانـدې بـه ئـې نـور څـومره خلـک وژلـي وو چـې اوس زمـا نمبـر ؤ او زﺉ خـو ځـﺉ چـې راسـره ولاړ نـور هـم يـؤ څـو يـاران وو خـدائے خبـر چـې هغـوي بـه ئـې هـم وژلـي وو او کنـه .... خو

"هن رښتيا"

د يـو کـس نـيم زيبـرګے زمـا هـم تـر غـوږو شـوے ؤ او داسـې راتـه محسوسـېدله لکـه چـې راسـره نـور يـاران هـم قتلـوي خـو بيـا وروسـتو هډو خبر نـﺉ شـوم چـې ګينـې دا ولـې څنګـه او څـﺉ اوشـو خيـر! زﺉ بيـا هـم پـﺉ دې خفـه نـﺉ ووم چـې ولـې قتـل شـوم خـو پـﺉ دې ضـرور خفـه ووم چـې د قاتـل پـﺉ زړﺉ کښـې ولـې نـﺉ راتلـل هغـه تـه دا احسـاس ولـې نـﺉ کېـدلو چـې زﺉ دا دومـره غـټ ظلـم ولـې کـووم خـو دومـره بـه اوومايـم چـې شـائد هغـه بـه نـﺉ پوهېـدو خـو نـا......ولـې چـې پـﺉ دغـه وخـت کښـې خـو د قاتـل پلار هـم موجوده ؤ.

او بيـا داسـې پـلار چـې ښـه اوږده سـپينه ګيـره پـﺉ سـر سـپينه پګـړۍ او لاس کښـې ښـې اوږدې تسـبيح او دا خـو څـﺉ چـې پـﺉ هـره خبـره کښـې بـه ئـې د احـاديثو حوالـه هـم ورکولـه او د هغـﺉ د رويـې نـه داسـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

محسوسېدله لکه چې هغه ښه لوئې پوهه او پرهېزګاره انسان ؤ ولې چې هر چاته به ئې ښه ښه نصیحتونه کول او د پردې کولو په باره کښې خو به ئې هر چاته نصیحت کولو خو د هغې باوجود چې د هغه پېغله لور په داسې لباس کښې د خپل کور نه راووتله چې د هغې نه حیا له هم حیا ورتلله......او چې پلار خپلې لور ته اوکتل نو غاړه ئې تازه کړه او خپلو تسبو له ئې زور ورکړو

لکه چې دغه جرم هغه ته هډو جرم نۀ ښکارېدو۔

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغې

د قمر ګل کاکا دوکان به پۀ مازیګري کښې داسې ګرم ؤ لکه چې مېله لګېدلي وي ځکه چې پۀ دغه ټول کلي کښې صرف هم دغه يؤ دوکان ؤ او دغه وجه وه چې کۀ د ورځې به د کلي ټول خلک پۀ خپلو کارونو کښې بوښت وو خو د مازیګر اوزګار وخت کښې به ئې د قمر ګل کاکا د دوکان نه سود سودا کوله او څۀ خلک خو به د مازیګر اینجوائمنټ لپاره هم راتلل يؤ خوا کۀ د خلکو د راجمع کېدلو وجه د ځائے ځګي بنګلا او د زبردستې فضا خوندونه وو نو بل خوا قمرګل کاکا هم د خپل دوکان مخې ته کټونه اچولي وو چې د کلي د سپین ګیرو مشرانو به وربانديې د حُجرې مېنه ماتېدله او دغه شان به ور پکښې د روانو چارو سیاسي سماجي بحثونه هم کېدل کۀ پۀ پوره نړۍ کښې به څۀ قسم نوے کار هم شوے ؤ نو ټول به ورنه خبرېدل دغه وجه وه چې ټول مازیګر به پکښې د کلي ټول مشران کشران پۀ ډېره مېنه راغونډېدل.

هغه ورځ هم د کلي خلک د معمول مطابق راغونډ شوي وو يو ځائے بل ځائے ټولګي ګپونه لګولے کېدل چې پۀ دې کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناګهانه یو ډز اوشو چې د ډز اؤرېدو سره د ټولو خلکو توجو ډز پله لاړه .څۀ ساعت ټول خلک خاموشه وو خو بیا خپل ګپ شپ ته متوجې کېدل چې د قمر ګل کاکا د کور نه د یؤ ماشوم وریتې وریتې کریکې راوچتې شوې دغه کریکو اؤرېدو سره قمر ګل کاکا دوکان کولاؤ پرېښودو او پښې ابله ئې خپل کور پله منډه کړه .

خلک هم ټول ډېر پۀ حېرانتیا سره ګډوډ پۀ قمر ګل کاکا ورپسې شول قمر ګل کاکا چې پۀ خپل کور ور دننه شو نو د ورننوتلو سره ئې د خپل ورکوټي زوي کاشف خان پۀ لاس کښې تمانچه اولیده چې د تمانچې پۀ لیدو هغه نور هم وار خطا شو او پۀ تُندۍ ئې پۀ کاشف خان ورمنډه کړه غرض ئې دا ؤ چې د کاشف خان د لاس نه تمانچه واخلي خو لابه ئې د کاشف خان د ورکوټو چاچو نه تمانچه اخستله چې نظر ئې د کور پۀ انګڼ کښې د کاشف خان پۀ مور پرېوتو د قمر ګل کاکا دغه نظر د کاشف خان پۀ مور پرېوتل څۀ ؤ چې زړۀ ئې یو درز اوکړو خُلۀ ئې وچه شوه او پۀ مرۍ کښې ئې لاړې اونښتې او چې د کاشف خان مور له پۀ درنو قدمونو ورنژدې کیدو نو چغې ئې کړې.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

دري بني

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې بنې

هسې خو دنيا دا خبره مني چې ښځۀ ډېر کم اصل بوټي دے او چې چرته هم دوه يؤ ځائے شي نو بيا به ئې وطن پۀ سر راخستے وي او چې لاد يوې بلې بنې شي نو بيا خو دنيا څۀ چې اسمان ته هم اؤر اچوي دا خو فضلي باچا وو چې درې ښځې ئې داسې د لاس لاندې ساتلې وې چې چا خو دې قرت کړے وے او داسې هم نۀ وه چې ګينې فضلي باچا يو غصه ناک سړے ؤ او نۀ داسې وه چې د فضلي باچا د نوم سره باچا ټکے ؤ نو دا به ګينې يؤ مالدار او يؤ دولتمند سړے ؤ د فضلي باچا خپل نوم فضل خان ؤ خو د وړوکوالي نه به ورته مور فضلي باچا نوم وئيلو نو هغه نوم ؤ چې پۀ ټول کلي کښې به پۀ فضلي باچا يادېدلو فضلي باچا يؤ غريب انسان ؤ پۀ کور کلي کښې به ئې چې څۀ دياړي مزدوري اوکړه نو ماښام له به ئې پۀ درې واړو ښځو ښۀ پۀ خلاص مټ او پۀ خوشحالۍ خوړله وجه هم دا وه چې قدرت فضلي باچا له داسې خوږ خوي ورکړے ؤ او داسې خوږ مزاجه انسان ؤ چې درې واړه ښځې به ئې تعبيدارې وې۔

" هن ...... رښتيا "

فضلي باچا دومره مست هم نۀ ؤ چې پۀ دومره غريبۍ کښې ئې درې ښځې کولې خو هغه د چا خبره چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

" خدائے چې چاته پېښنه کړي نو ځان دې ورته مېخه کړي "

د فضلي باچا دوه کشران وروڼه وو د ډېر غربت لۀ وجې پۀ فضلي باچا او د هغه پۀ وروڼو د هغوي پلار سبقونه نۀ وو وئيلي فضلي باچا او د هغۀ دواړه وروڼه پۀ داسې عمرونو کښې وو چې يو نا اشنا سړي به پکښې د مشر کشر پېژندګلو نۀ شوه کولے کله چې درې واړه وروڼه زلموټي شول نو پلار ئې وفات شو او د کور ټولې زمه وارۍ د فضلي باچا پۀ سر شوې .فضلي باچا به پۀ کلي کښې دياړي مزدوري کوله او د کور خرچه به ئې وربانديې چلوله څۀ موده پس فضلي باچا د خپلو وروڼو سره مشوره اوکړه او د بابا د لاس پاتې شوے جائيداد نه ئې څۀ حصه خرڅه کړه او پۀ هغه پېسو ئې خپلو دواړو وروڼو له د سعودي ويزې واخستې چې پۀ هغې سره د هغوي د کور ګُزاره روانه شوه او چې څۀ موده تېره شوه نو فضلي باچا خپلو وروڼو له ودونه اوکړل او دغه شان د غربت د ژوند نه ئې لاسونه پۀ وتو وو دغه رنګ چې څۀ کال دوه نور تېر شول نو د فضلي باچا کشرانو وروڼو فضلي باچا له ګاډے واخستو اوس د فضلي باچا او د هغه د وروڼو ژوند ډېر د سور ژوند ؤ پۀ فضلي باچا او د هغۀ پۀ وروڼو به د ټول کلي بحث ؤ او اکثر له به پۀ ټول کلي کښې د هغوي پۀ محنت او اتفاق مثالونه پېش کېدل د هر چا پۀ خُلۀ به بله خبره نۀ وه خو د فضلي وروڼه داسې محنتي دي او داسې اتفاق ئې دے -

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغــه خبـرې وې چــې د فضــلي باچــا پــۀ ورونــو د چــا د نظــر تېــرۀ غشـے ورپرېوتــو او يــوه ورځ دواړه ورونــه ســحر وختــي پــۀ يــو ګــاډي کښــې کــار لــه روان وو چــې د ګــاډي بريکونــه فېــل شــو او دواړه ورونــه ســره د ګــاډې تبــاه شــوي وو او د دواړو ورونــو ښــځې فضــلي باچــا تــه پــاتې شــوې خــو هغــه ورځ وه او نــن ورځ ده کــۀ د فضــلي باچــا پــۀ کــور کښــې چــا د ښــځو شــر يــا د يــوې بلــې ســره خفګــان ليــدلے يــا د بــل د خُلــې نــه اؤريــدلے ؤ او دا خــو څــۀ چــې د فضــلي باچــا خپلــې وړومبــۍ ښــځې هــم داســې نــۀ وه محسوســه کــړې چــې ګينــې زمــا پــۀ حــق کښــې زمــا ســره نــور خلــک ولــې شــامل شــوي دي او دغــه شــان پــوره نهــه لــس کالــه تېــر شــو خــو چــا تــه ئــې دا احســاس هــډو ورنــۀ کــړو چــې ګينــې زۀ دا هــر څــۀ نــۀ شــم برداشــت کــولے او ښــۀ پــۀ خوشــحالۍ بــه ئــې د خپلــو بنــو ســره وخــت تېراړولــو خــو چــې کلــه د کلــي پــۀ غــټ جومــات کښــې د جمعــې د مــونځ پــۀ موقــع ځــان مرګــي چاؤدنــه اوشــوه او د کلــي ډېــرې تورسـرې پکښــې کونــډې شــوې وې او ډېــر بچــي پکښــې يتيمــان شــوې وو چــې د دغــه چاؤدنــې پــۀ شــهيدانو کښــې فضــلي باچــا هــم شــامل ؤ او لاخــو د فضــلي باچــا د مــرګ مياشــت نــۀ وه پــوره چــې د فضــلي باچــا د اولنــۍ ښــځې بــدې ورځــې شــروع شــوې او داســې ورځ دې حرامــه وې چــې د فضــلي باچــا وړومبنــۍ ښــځې تــه بــه دواړه پــۀ ډلــه شــوې نــۀ وې او پــۀ شريکه به ئې وهلې نۀ وه.

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننداره

ما لاهغې ته په ورومبي نظر سم کتلي نۀ وو چې سترګو مې زړۀ ته د هغې د سپین مخ تصویر لکه د اسماني بجلۍ د پړق پشان رسولے ؤ او بیا زړۀ ته د تصویر رسېدل هم داسې وو چې د زړۀ په دریاب کښې مې بې چپنې او ناقرارتوب داسې چپه اووهله چې زۀ به ئې بیا بیا هڅولم چې یو ځل بیا د هغه ښاپیرۍ د حُسن ننداره اوکړه . خو بل خوا کۀ هر څو د هغې ښائست زړونه په خپل ځان پسې لکه د مقناطیس راښکودل خو زما په سترګو کښې هم د حیا دریاب داسې په موج کښې ؤ چې سترګې مې خکته کړې او د خپل ځان سره مې رو غوندې اووئیل چې

" مړه داسې ښائستونه مۀ ګوره د کوم ښائست چې تۀ قابل نۀ يې "

خو په دې خبره مې زړۀ قائل نۀ ؤ او بیا بیا به ئې د هغه ښائست ننداره کول غوښتل او دغه شان ئې داسې د خود نه بې خوده کړم چې سترګې مې اوچتې کړې او یو ځل بیا هغې ته په کتو مجبوره شوم خو دا ځل کتل داسې نۀ وو دا ځل چې ما هغې ته اوکتل نو هغې هم ماته داسې کتل چې د هغې کتل هم زما د کتلو نه کم نۀ وو .

****

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثادر

(c) ketabton.com: The Digital Library

څادر

د سوات په نوي جوړ کړے شوي موټروے سفر کول د نازو ډېر غټ ارمان ؤ د کله نه چې د سوات په موټروے د ګاډو تګ راتګ شروع شوے ؤ نو نازو به هره ورځ خپل خاوند ته د سوات په موټروے د سفر کولو فرمائشونه کول او د نازو خاوند به د خپل کار روزګار او خپلو مصروفیاتو لۀ وجې نازو ته یوه بهانه او بله بهانه کوله خو دوېمه ورځ وه چې نازو هم خپل ځان بوټ کړے ؤ یؤ ضد نیولې وه او د خپل خاوند سره به ئې سمې خبرې هم نۀ کولې تر دې چې نازو خپل خاوند دغې خبرې ته تیار کړو خبره ئې اومنله او دغه ورځ د سوات په موټروے تر پېښوره راغلۀ.

نازو چې په پېښور کښې د بي ار ټي (BRT) بسونه اولیدل نو یوه بله تمنّا ئې په زړۀ کښې راوچته شوه او خپل خاوند ته ئې اووئیل چې

" هسې هم پېښور ته راغلي یو او خدائے خبر چې بیا به کله راځو خو پۀ دغې غټ ګاډي کښې خو راله یؤ چکر راکړه کنه "

د نازو خاوند اول خو نازو ته انکار اوکړو خو چې نازو ته ئې اوکتل چې په مخ ئې د خفګان اثار راخوریدل شروع شول او د نازو پۀ هر وخت کښې ضدونه ئې مخې ته شو نو زړۀ ئې د نازو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمـان هـم نیمګـړے پرېخښـودل نـۀ غوخښـتل او د نـازو سـره پـۀ دغـه خبره متفق شو۔

نـازو چـې پـۀ سـتاپ بانـدې ګـاډي تـه اوختلـه او ګـاډے روان شـو نـو نـازو تـه داسـې محسوسـه شـوه لکـه چـې نـازو پـۀ اول ځـل داسـې سـفر کـړے وي او لکـه چـې د دې نـه مخکښـې ئـې چرتـه نـۀ ؤ کـړے پـۀ نـازو د دغـه ګـاډي د چکـر دغـه سـفر ډېـر ښـۀ اولګېـدو او زړۀ ئـې غوښـتل چـې ټولـه ورځ ئـې پـۀ دغـه ګـاډي کښـې چکـرې لګـولے تـر دې چـې نـازو د پـوره پېښـور د بـې ار ټـې پـۀ سـړک چکـرې راتـاؤ کـړې خـو چـې کلـه پـۀ سـتاپ د ګـاډي نـه راکوزيدلـه نـو د هغـې هغـه څـادر چـې د هغـې حيـا وه هغـه څـادر پـۀ کـوم کښـې چـې د هغـې هـر څـۀ پـټ وو اونښـتو او نـازو د بـې ار ټـې نـه د راکوزيـدو پـۀ پـړوو کښـې ډېـره بـده بـده راپرېوتـه او چـې د نـازو خاونـد د نـازو راوچتولـو لپـاره رارسـېدو نـو نازو بيا وازه خُلۀ پرته وه۔

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلے محمد رسول ایلم د زمونږ د عصر یو زیرک او باشعوره لیکوال دے چې د شعر ویلو سره سره د نثر لیکلو د اهمیت او ضرورت احساس هم ورسره شته او د دغه احساس له مخه د خپلو افسانو دوهمه مجموعه "غوټۍ اوږېږي" په کتابي صورت پښتون اولس ته سپارل غواړي. دې مجموعه کښې لولس افسانې شاملې دي. د جوړښت او رغاونې له مخه دا مختصرې افسانې دي خو د اختصار باوجود د افسانې کړۍ ورۀ او فني جوړښت ئې د لوستونکیو توجه ځان ته راکاږي. په هره افسانه کښې د ښاغلي ایلم مشاهده، د هر کردار د ماحول او نفسیاتو له مخه متوجه او ساهو ترجماني، د پلاټ او واقعاتو په تسلسل کښې د تلوسې رنګ او په مجموعي توګه د پښتنې کلیوال ژوند عکاسي د ښاغلي ایلم افسانو کښې لا زیات زوۀ راښکون پیدا کوي. د افسانې په میدان کښې د ښاغلي ایلم چاپ دا دوهمے قدم دومره اوږد دے چې په یقیني توګه د هغۀ د راروانو قدمونو ... به ډیر پاخۀ او ... ثابتوي. زۀ پوره اعتماد سره وایم چې د ښاغلي محمد رسول ایلم "غوټۍ اوږېږي" به د پښتو افسانې د تخلیقي سفر له "غوټۍ اوغوړېږي" ته مطالعه وارسي او د هغۀ د افسانوي سفر غوټۍ به ضرور غوړیدلې وي.

پښتینه

پروفیسر ډاکټر حنیف خلیل

اسلام اباد ۱۰ اکتوبر ۲۰۲۱ء

عامر پرنټ اینډ پبلشرز پېښور
0300-9019499

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library